

POSLECHNU,
ŽALM 85,9
81,14
106,25 **CO ŘÍKÁ**
BŮH
TEN,
SILNÝ

živá!
SLOVA
1985 5
ročník XVII

Milan Sature

autor neznámý
kánon pro 3 hlasov

kanon pro 3 hlasů

1. F B Gmi C⁷ F

1. Každý člověk bez rozdílu před Bohem je hříšný,
 2. Pán Bůh má rád bez rozdílu všechny lidé stejně,

2. F B Gmi C⁷ F 3. F B Gmi C⁷ F

1.+2. bez ro - zdí - - lu, bez ro - zdí - - - lu.

KEĎ NIETO ENERGIE

Počas jedného večerného zhromaždenia naraz zhaslo svetlo. Po chvíli menší paniky sa šiel jeden z bratov pozrieť na príčinu a zistíť, dokedy to asi potrvá. O niekoľko minút sa vrátil so slovami: — Vyzerá to dosť zle. V celom obvode nie je energia... Jeden zo slúžiacich bratov však situáciu okamžite zachránil: — Keď nie je energia, najlepšie bude, aby sme si urobili modlitebné zhromaždenie. Myslel to pravda aj obrazne, na duchovný život. Ak cítime, že v našom srdci „zhaslo“ a nieto sú, je najlepšie ísť na kolenná. Vyznať hriechy, olutovať zlé a prijať od Pána posilu k žiarivejšiemu životu víery.

Viem, aké problém sú s modlitebnými zhromaždeniami. Obyčajne bývajú menej navštevované, nemá sa kto modlit, alebo sa modlia len dva-ťa ráta veľmi dlho a niekedy aj dosť formálne. A pritom je „vypnutý prúd“ požehnania. Modlime sa úprimne a naozajstne, v duchu a v pravde, modlime sa konkrétnie. Pán vypočuje a čoskoro sa opäť rozsvietia svetlá nebeskej milosti. Zase môžeme spievať a počúvať Božiu reč. Ale ak je „zhasnuté“ a nie je energetické modlime sa!

11

ŽIVÁ SLOVA vydávají Křesťanské sbory v ČSSR v Ústředním církevním nakladatelství v Praze. — Řídí odpovědný redaktor Dr. Karel Kořínek s redakční radou. Adr. redakce: 796 01 Prostějov, Sádky 2. — Vychází šestkrát do roka. Předplatné na celý rok 30 Kčs. — Admin. časopisu: 755 01 Vsetín, Jiráskova 1817/72, telefon 2930. — Grafická úprava a ilustrace: akad. malíř Jaroslav Kapec. — Rozšiřuje administrace. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, závod Ostrava, provoz 26 Valašské Meziříčí. — Snížený poplatek za dopravu novin povolen SmRS Ostrava, čj. 3162/84 ze dne 26. 4. 1984. Dohledací pošta Vsetín 1. Reg. číslo R 5078. — Index 47 876.

JAKÝ JE PÁN JEŽÍŠ

1. Jana 3, 2 a 2. Korintským 3, 18

Chtěl bych využít z našeho současného duchovního stavu, v němž poznáváme svého Pána daleko méně než sami sebe s naší nedostatečností, povrchnosti, chybami, klopýtáním, hřešením, v našem světském okolí se všemi pozemskými svazky a pokušeními, vyvolanými tělesnými slabostmi, těžkostmi, nemocemi, bolestmi, strachem ze smrti, starostmi, přejí o všechno a ve všem. Mám přitom na mysli všechny ty, kdo jsou vlastnickým Pánem.

Přijímáme sice, že máme nový, věčný život, že jsme Božími dětmi a že máme odpuštěny hřichy, kterých jsme se dopustili, ale přece tyto božské skutečnosti sami znehodnocujeme, jen stěží je správně chápeme, protože se spokojujeme s vlastními představami, které o nich máme. Uvedené duchovní hodnoty bývají zpochybňovány naší povrchností a pohodlností a zejména tím, že neznáme Pána Ježíše tak, jak bychom Ho znát mohli a také měli. Vždyť všechny božské výsady jsou nám zaručeny jedině v Něm, v Jeho osobě a v Jeho díle! Příšinou současně nízké úrovně našeho duchovního života tedy je, že si právě toto tak málo uvědomujeme. Není potom divu, že naše osobní svědectví je tak málo přitažlivé, at už pro věřící či nevěřící. Kdo z nich by chtěl zaměnit radost ze života na zemi s jeho krásami a život v blahobytu za pochybností, nářky, trudnomyslnost, deprese a nejistou naději na lepší úděl po smrti? A právě tyto záporné psychické stavby ukazují mnozí věřící svým životem den co den!

Nízká úroveň našeho duchovního života existuje právě proto, že vidíme jen sami sebe, žijeme jen pro sebe a ne Tomu, kterého bychom už zde mohli vidět a pozorovat věrou v Jeho slávu, abychom byli povzvána proměňování do Jeho nádherného obrazu! Tak nám to přeče Říká 2K 3, 18.

A ještě něco předem: spokojujeme se s překrásným zaslíbením. „Budeme jako On“. Přitom si představujeme ledacos, např. bezhlíšnost, konce slabostí, rozloučení, bolestí, slz, nářků, že se rozplynou starosti a vzdechy, že už nebude smrti... a ano, ... že bude jen pokoj, radost, blaženosť, nepřeřízité chválení, vzývání a velebení... — a, budeme upřímní, to vše po celou věčnost! Podívejte se, tak se začíná projevovat nevědomost a niterná chudoba. V jednom světském přísloví se praví, že „není větší trápení, než prožívat jen dobré dny“. Platí-li uvedená rovnice, pak je nejvyšší čas, abychom si uvědomili, co to znamená, že „budeme jako On“, až Ho uvidíme takového, jaký je. To, co se nás týká, předpokládáme a přijímáme jako samozřejmost, ale ve skutečnosti to bude něco nepředstavitelně velkého. A přece si mállokdo dá práci, aby řešil „rovničku“: „Budeme jako On“. Proto máme v rukou jen tušení, ke kterému tu a tam přistupují vlastní představy a přání. Ale rovnice zní: „Jako je On!“ A protože Ho tak málo znáš, nedokážeš tuto rovnici řešit, případně ti přítom vycházejí jen chybné výsledky. Nedokážeš přesvědčit o definitivní skutečnosti ani sebe, ani jiné!

Proto bych rád uvedl, **jaký** On je!

Když psal apoštola koncem 1. století svůj dopis, který dnes společně po částečném čtení a rozvažujeme, uplynulo už od ukončení pozemského života našeho Pána asi 50 až 60 let. A přece píše o sobě a o druhých, jako by se to stalo teprve včera: „Viděli jsme jeho slávu, slávu jakožto jednorrozeného od Otce“. Chceme-li tedy i my dnes znát tohoto Pána, musíme se vrátit ke zprávám očitého svědka, tedy k tomu, co prožíval každou hodinu v každodenním následování svého Pána. Všichni pozorovali to, co viděli a slyšeli, ba čeho se dokonce dotýkali. Toto pozorování znamená: „Dívali jsme se s radostí a s napjatou pozorností“.

Budeme-li dnes číst Bibli tak, jak Ho prožívali oni, pak se každému z nás stejně, jako kdysi jim, rozbuší srdce. Ale my čteme Bibli povětšinou proto, že v ní chceme a musíme najít sebe. Ale tím zastiňujeme světlo, které nám Ho ozařuje jako střed Písem. **Najdeme si v Bibli už konečně jednou důležitější téma než jen stále o sobě, o nás, její střed, Krista samotného!** Teprve pak se dovíme o tom, co to znamená „být jako On“, protože poznáme poněkud více, jaký On ve skutečnosti je.

Zpráva evangelia podle Jana je stejně jako zprávy ostatních evangelíí popisem vidění a prožití Ježiho osoby. Tak nám Ho chce Duch svatý představit v Pis- mech, popisujících Ježiho život zde mezi lidmi, abychom stejně jako oni každý den viděli a slyšeli něco nového, jedinečného a neopakovatelného na Něm a skrze Něj. Jan říká, že to byla sláva. A tu zjevil jen Jednorozený od Otce, když se Slovo stalo tělem. Apoštolové tak získali zcela určitou představu o tom, jaký je On.

Pustme se do toho také, abychom i dnes při zpětném pohledu, který nám evangelia umožňují, Jej pozorovali s „bedlivou pozorností“, která má nesmírnou cenu. Také my pak budem lépe vědět, jaký náš Pán je. Vždyť On je tentýž včera i dnes — a to i tehdy, až se zleví a my Ho TAKTO uvidíme!

Dovídáme se o Jeho příchodu na tuto zemi do našeho světa, o Jeho životě a působení. Uvidíme Jeho konec, který měl nastat v Jeruzalémě, Jeho utrpení a smrt... a všechno to spolu prožijeme. To vše je třeba nejen číst, ale cilevědomě prozkoumat. Jsme-li ochotní „nemyslet na sebe“, jak to vyslovil Tersteegen ve své písni („Ne na sebe já pamatuji, když v moje lásky sestupuj“). Pak se můžeme učit poznávat Ho takového, jaký je, ze čtyř různých stránek. Duchem Božím inspirované svědectví Písem svatých nám umožňuje hluboký pohled do nitra hynosti našeho Pána, do způsobu, jak se projevoval, mluvil a jednal s hříšníky. Tak začne i u nás opravdové poznání, jaký vlastně je, a to i dnes, neboť On se nemění. Poznáme Ho jako Božího Syna, toho Jednorozéneného, ale také jako pravého člověka zde na zemi, spontánného prostorem a časem v Jeho jedinečné odevzdanosti v pokračujícím ponížení až k smrti na kříži.

Připomeňme si odkazy z Písma:

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi, plné milosti a pravdy.¹

Bůh byl zjeven v těle, ospravedlněn Duchem.²
Bůh posílal Jej v podobnosti těla hřícha a příčinou hřícha, odsoudil hřích
v těle.³

Proto musil být ve všem jako Jeho bratři.⁴

Za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a slzami oběť modliteb a úpěnlivých prosb Bohu.⁵ A Bůh Ho pro Ježo pokoru slyšel. Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel.

Tak se stal původcem naší věčné spásy.⁶

Zakusil na sobě všechna pokusení jako my, ale nedopustil

Má proto s námi soucit, je milosrdný a věrný

Dalo by se toho uvést ještě mnohem více, co popisuje Jeho bytost, abychom si udělali představu, jaký je On. A pak začneme trochu chápat toho, který napsal: „Kdyby se mělo všechno doprodobna vyspat, co Ježíš učinil, myslím, že by celý svět neměl dost místa pro knihu o tom napsané.“ A ještě o jednom tajemství Jeho bytosti se chceme zmínit: „Plnost [Božství] se sama rozhodla v něm přebývat“⁹ a „v Něm přebývá všecka plnost Božství tělesně“¹⁰ Bůh byl v Kristu. Byl člověkem a přesto zůstal Bohem. Jako pravý člověk je ted na pravici velebnosti v nebesích. Tak bude zjeven, uvidíme Ho takového, jaký je. Podle Božího uložení máme být podobní Iemu, přičemž On je „vyrozený mezi mnoha bratry.“

Tak nám Duch Boží zjevuje něco velkého, slavného, neopakovatelného o tomto jediném Jediném i mimo čtyři evangelia. Získáváme tak reálnou představu o Něm

a to nejen všeobecného charakteru, ale otevřá se nám zároveň i pohled do Jeho nitra. A i když je pro nás nevyzpytatelný a nevyčerpatelný, znamená právě pohled na Něj občerstvení, radost, blaho a něco vzácného pro naši vůl Jediným a jedinečným zůstane trvale, dokonce i pak, až budeme jako On, podobní Jemu, oslavěnému Synu člověka. Tomu, kdo Ho zná, by nemělo nikdy přijít zatěžko uznat a se svatou bázni přijmout srdcem tuto skutečnost. Ti, kdo Jej takto přijímají, se nikdy nedopustí ve svém vztahu k Němu nějaké povrchní formálnosti nebo dokonce familiárnosti — i když On sám se nestydí nás nazývat svými bratry. Jak bychom mohli, když jsme Ho takto poznali, brát nadarmo Jeho Jméno a nespojovat je vždy se slovem PÁN? On má přednost ve všem. Na Zemi neexistoval ani před Ním ani po Něm někdo jako On. Dokonce i vesmír a všechno stvoření zná jako svůj střed jenom Jej. Neměl by také i pro nás znamenat ještě mnohem více než dosud?

Pozorujeme-li, jak se vzdal sám sebe, můžeme nahlédnout do Jeho podstaty; nepovažoval totiž za něco mimořádného a předmět násilnického kořistiště byl roven Bohu. Pro prvního člověka to bylo naopak něčím, oč stálo za to usilovat ze všech sil. Lidé chtěli být jako Bůh, chtěli poznat dobré a zlé! K tomu je vedlo „hadovo pokušení“, aby se zmocnili a jedli ovoce ze zapovězeného stromu. Avšak Boží Syn, Bůh od věčnosti se vzdal sám sebe, vzdal se své rovnosti Bohu kvůli něčemu úplně jinému. Přitom byl v plném souladu s Otcem i s Božím plánem spásy. Z toho důvodu mu Bůh připravil dokonce i tělo. Stal se sám nepatrným, vždyť co bylo zastíněním Ducha svatého počato v panně? Ústy proroka bylo řečeno: „Tvé oči mě viděly v zárodku, všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se vytvářely, dřív než jediný z nich nastal“. Byl svatý už v onom po lidsku vyjádřeném „nic“, co se teprve mělo narodit a co mělo být zváno „Božím Synem“. Slovo se stalo tělem. Tak se vzdal sám sebe. Vzal na sebe úděl otroka v podobě těla hříchu, ale přece jen bez hříchu, protože byl zploden z Ducha svatého! „Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil“,¹¹ tzn. právě v tom, že se vzdal sám sebe, v tom, že se sám stal „ničím“.

Je to obrovské tajemství — Bůh zjevený v těle a ospravedlněný v Duchu; — a přitom měl podobu člověka. Děťátko zavinuté do plenek a ležící v jeslích, to je Kristus, Pán (Kyrios), posel z výsoty, Zachránce. On, jedině On sám zachrání svůj lid od jejich hříchů.¹² Proto má také své jméno — Ježíš, tj. „Pán je záchrana“. A On sám se ponížil, byl jako člověk, stal se poslušným, poslušnosti se učil, i když byl Synem v utrpení až do smrti na kříži.¹³

Neznáme všichni tato slova z Fp 2? Kolikrát jsme je četli, avšak pokaždé příliš rychle, příliš povrchně, bez vnitřního pohnutí? Tento úsek obsahuje nejen Jeho pozemský život, ale i události před početím, vývojem, narozením v jejich výjimečnosti podle Boží vůle, pochad, který je již sám o sobě základnou pravé výry a poznávacím znakem toho, že je to **Boží Syn**. Tato slova by nám při čtení neměla jen tak lehce splynnout ze rtů, protože každé z nich popisuje nejsvětější tajemství Božího spasení. Měli bychom každé z těchto slov považovat za zvláštní drahocennost, která nám ukazuje velikost našeho Pána v Jeho sebezapření a sebeponížení.

Gabriel o tom zvěstoval Marii krátce poté, co o tomto Pánu, Bohu Izraele mluvil Zachariášovi. Alžběta byla plna radosti, že před ní stojí matka jejího Pána, Jan, který se ještě nenařodil, poskočil radostí a Marie velebila Boha. Zachariáš jej nazval „Východem z výsosti“,¹⁴ srdčným slitováním, naplněním zaslíbení dáných otcům. Josef uposlechl pokyn anděla, uchovával v srdci svěřené tajemství a stal se tak právní zárukou ctihodnosti. Anděl Páně a nebeské vojsko velebili Boha na výsostech¹⁵ a vzbudili pastýře, aby se na Něho šli podívat. Nenašli svatozář, ani „zářící plenky“ a stáj plnou andělů. Plenky byly docela obyčejné jako u každého jiného nemluvněte. Jesle mohly být ještě včera naplněny senem pro svůj původní účel. A v nich byl Kristus, Pán, děťátko, obklopené materškou lás-

kou, protože sám Pán se stal „ničím“, tenkrát před devíti měsíci...

Podívejte, toto všechno nám až dodnes ukazuje, jaký je On. A i to patří k našemu „poznání Jej“. Jak tajuplně velký je už v tomto „stadiu“ své lidské existence. Na tomto místě nechceme vůbec mluvit o sobě ani o tom, čím budeme My. Ptejme se jednou výlučně: „Jaký je ON?“ „Ale to už všichni přece dávno víme!“ Snad, je ale otázka, zda se to dotýká našeho srdce a zda jsme vyšli sami ze sebe, abychom Jej mohli pozorovat se „vši bedlivosti“.

„Kéž jsem Ti podoben, Ježíši můj, pokorou, již se skvěl mile Duch Tvůj...“
(Pokračování příště)
H. P. - přel. tp

Odkazy na Písmo:	2 1Tm 3, 18	9 Ko 1, 19
	1 J 1, 14	10 Ko 2, 9
	3 R 8, 3	11 Zd 5, 5
	4 Zd 2, 17	12 J 1, 21
	5 Zd 5, 7	13 F 2, 8
	8 Zd 5, 9	14 Lk 1, 78
	7 Zd 4, 15	15 Lk 2, 14
	8 Zd 4, 15–16	

DVOJÍ LÍTOST

„Nebo zármutek, kterýž jest podlé Boha, ten pokání k spasení působí, jehož nikdy líto nebývá, ale zármutek světa smrt způsobuje.“

2. Korintským 7, 10

Člověk může prožívat dva druhy lítosti. Tím jedním je „zármutek světa“. Je to pocit, který je vyvolán obavou, že mohu být odhalen a usvědčen. Mnoho lidí si uvědomuje nepříjemné následky svých činů. Mnozí jsou také přesvědčeni o své vině. Ale jejich vědomí vede pouze do povrchní lítosti, která může znamenat jen dočasné zlepšení — rozhodně však ne upřímné obrácení ke Kristu spojené s vysvobozením a trvalou změnou života. Ale „zármutek, kterýž jest podle Boha“, je naopak provázen plným usvědčením z hříchů. Tato lítost je dle Ducha svatého (Sk 2, 37), který obviňuje hříšnika za skutky, které jsou v rozporu s Boží vůlí. Takové obvinění způsobí upřímnou lítost v srdci, odpór k hřichu a hluboké pokání — změnu myslí, citu a vůle!

Je naprostý rozdíl mezi přirozenou lítostí a lítostí, kterou působí Bůh. Tělesný člověk si může uvědomovat zlé skutky a cítit výčitky svědomí, ano i stud za své jednání a postoje. Ale je to lítost, která nemá dlouhého trvání. Hříšník brzy zapomíná na minulá provinění a rychle se navrací do starých, vyjezděných kolejí. V jeho lítosti není možné nalézt žádný z upřímných projevů, které jsou popsány v 2K 7, 11. Bible uvádí deset případů lidí, o nichž je řečeno, že zhřešili. Ale jen u pěti z nich si můžeme být jisti, že činili skutečné pokání. Byli to titov lidé: David (2S 12, 13), Nehemias (Ne 1, 6), Job (Jb 42, 5, 6), Micheáš (Mi 7, 9) a marnotratný syn (L 15, 18).

Pán vyžaduje upřímnou lítost od těch, kteří vědějí, že se proti Němu provinili. On si přeje, aby opustili svou hříšnou cestu a usilovali poznat jeho vůli. Jen upřímná lítost a pokání je předpokladem pro vyznání, prosby za odpusťení a nalezení spásy v lásce Spasitelové! Předpokladem trvalého obecenství a chození s Ním.

hk

◆ Utrpenie sa podobá mrakom. Keď prejdu, uvidíš slnko.

vôňa v noci

V Balkánskom pohori rastú ruže, z ktorých sa vyrábajú svetozárome parfúmy. Co je však pritom zaujímavé, tieľo ruže možno zbierať len v najtmavšej časti noci. Začínajú ich zbierať krátko pred polnocou a celý zber trvá asi dve hodiny. Ak by sa trhali neskôr, strácajú až 40 % zo svojej vône.

Je v tom určitý obraz zo života krestana. Keď je krásny, jasný deň, keď sa nám všetko dari, obyčajne náš život nemá

vônu. Keď však prídu nemoci, súženia a fažkosti, keď akoby zavládla v našom živote tmavá noc, sme bližšie k Pánovi, vedieme vrúcnejší modlitebný život, kvet nášho života je omnoho voňavejší. Kiež by sme takto chápali tienne nášho života, v zmysle R 8, 28 — Milujúcim Boha všetky veci napomáhajú k dobrému, a prežívají skúsenosť žalmistu: — Rozpominam sa na svoje spevy pri hudbe v noci... (Ž 77, 7).

jk

JEDINÝ SPASITEL

„Každý zajisté, kdožkoli vzýval by jméno Páně, spasen bude.“

Rímanům 10, 13

Maršál Napoleonovy armády — muž, který byl zcela oddán svému veliteli — byl v jedné bitvě smrteльně zraněn. Když umíral, položili ho vojáci do stanu a poslali pro Napoleona. Ten se brzy dostavil. Umírající maršál si mysel, že císař by mohl pro něho udělat. Napoleon zaujímal první místo v jeho životě; byl pro něho bohem. Proto maršál úplněvě prosil svého vůdce, aby mu zachránil život. Císař jen smutně pokýval hlavou a odvrátil se na opačnou stranu. Když umírající muž cítil, že se blíží konec, začal v hrůze vykřikovat: „Zachraň mě Napoleone! Zachraň mě!“ V okamžiku smrti tento voják poznal, že ani mocný Napoleon nemá moc ho zachránit.

Podobně když člověk hledá záchrannu z duchovní smrti, pak zjišťuje, že žádný tvor nemá moc ho spasit — ani kazatel, ani kněz, ba ani mocný modlitebník. Jedině Pán Ježíš může spasit duši člověka. Bible říká: „A není v žádném jiném spasení; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom mohli spaseni být“ (Sk 4, 12). Poznáme-li, že duchovně umíráme, pak musíme prosit Pána Ježíše, aby nás spasil. Vždyť On zemřel za naše hřichy na dřevě kříže. A On vždy odpovídá na volání těch, kteří na Něho v důvěře očekávají.

Už jsi poprosil Pána Ježíše za záchrannu? Jestliže ne, pak to udělej nyní! On je jediný, kdo tě může spasit.

TLAČIAR PRE KRÁĽA

Na stránkach našho časopisu sme sa už zaoberali problematikou základných textov Písma, ako v oblasti pôvodných jeho rukopisov, tak prekladu. Tento raz obrátme svoju pozornosť do čias, keď sa ono začalo vydávať knihačou a venujeme spomienku mužovi, ktorý jeho text rozdelil na verše ako ich dodnes používame.

Mladý Robert teraz mohol rozoznať hlas střiebrovlasého Erazma — prekladateľa Biblie, cestovateľa a popredného učenca svojej doby. Počul, ako francúzski reformátor Jacques LeFevre a William Farell súhlasne odpovedali: „Prístup k Bohu je iba cez Krista samého, bez kňazov a obradov.“

Potom nasledovali ešte odvážnejšie slová, pošepky tu a tam opakovane výroky, ktoré sa už nahlásili v Nemecku. „Nie skutky, ale viera. To je základ na dosiahnutie spravodlivosti pred Bohom.“ Robert počul, naslúchal večer čo večer — a uveril.

Robert Estienne, dnes známy aj pod menom Robert Stephanus, sa narodil roku 1503. Jeho otec bol prvým v rodine francúzskych tlačiarov, ktorí vydávali pod „znakom olivy“ po viac ako 160 rokoch, pokryjúc tak väčšinu doby Reformácie.

Ked mal Robert 17 rokov, jeho otec zomrel, zanechajúc prostriedky najstaršiemu synovi Františkovi na založenie vlastnej dielne a najmladšiemu na štúdium medicíny. Ten sa volal Karol.

Ale inteligentnému a nadšenému Robertovi poručil všetko ostatné — dom, životnosť i solídnu povesť. Estienne čoskoro zaujal svoje miesto ako majster vydávania a bol veľmi dobre pripravený v jazyku latinskem, gréckom a hebrejskom a od tejto doby odborne školnený v rôznych druhoch tlačiarnej techniky.

Ako 22ročný sa oženil s Perrettou Badiusovou, dcérou iného tlačiara. Spolu si kľakli a zaspätili svoje životy znova Bohu „skrze krv a spravodlivosť Ježiša Krista samého“. Uvažujúc nad symbolom pre svoju tlačiareň Perretta navrhla súmarné nové motto na základe Rimanom 11. kapitoly — Stojíme vierou. Ale on si uvedomoval, že by to mohlo znamenať koniec jeho úsilia. V tom čase aj uznávaní

učenci boli cirkevou všetkijako obťažovaní a fráza „spravodlivosť z vieri“ sa pokladala za typický bludársku.

Miesto tohto si vyvolili „Nebud vysokomyseľný, ale sa boj“. Do svojho znaku vymodelovali spodné vetvi olivy, symbolizujúce Božiu milosť, v ktorej boli zašetrení tí, čo stoja vierou.

Jeho lisy opúšťali učebnice pre univerzitu, ale Etienne mal na pamäti slová LeFevrove: „Ako môže človek poznáť Božiu vôľu? Iba poznáním Božieho slova.“ A tak sa rozhadol toto Slovo vydávať — bez ohľadu na následky. Začiatkom 16. storočia ešte nebolo domácej autorizovanej verzie Písma. Knihač bola známa iba niekoľko desaťročí a tlačiarsky lis jeho otca bol prvým v Paríži. Na vydanie Biblie tlačiar musel vyhladať najlepší rukou písaný exemplár, aký bol vtedy k dispozícii.

Estienne strávil mesiace v zaprášených knižnicach, až konečne našiel najlepší, aký Francúzsko vlastnilo, pergament latinskej Vulgaty v preklade Sv. Jozefína datovaný roku 855.

Robert a Parretta si odvážne a plánovite pripravili cestu ku kráľovi Františkovi I. do jeho rezidencie v Louvri, aby ho požiadali o ochranu pri vytlačení Biblie. Povest ich domu im zaistila príjatie a ich sebadôvera sa u kráľa stretla s pochopením. Kráľ, súperiac s anglickým Henrichom VIII. a španielskym Karolom V. dújal, že vybuduje svetoznámú knižnicu. Okrem toho nedal si od nikoho rozkazovať, najmä nie od teologov na Sorbonne. A tak Estienne nielenže dostal povolenie, ale aj titul vysoko oceňovaný — „Tlačiar pre kráľa.“

Pracoval tri roky než dokončil svoju Bibliu vo dvoch objemných zväzkoch. Vynaložil na to všetky prostriedky, čo zdedil po otcovi. Bola vytlačená v latinčine a opatrená aj vysvetlivkami pod čiarou, odkazmi na iné miesta v Písme a zoznamom vlastných mien — všetko vypracoval Estienne sám.

Kedže podľa neho sa Biblia tlačila preto, aby ju čítali, použil moderný typ písma, mesto dovtedy používaného stredovekého. Ďalším novátoriským krokom bola kurzíva, ležiaca typ písma na zdôraznenie, edičné vstupty a preklady. Claude Garamond, vynálezca typu písma, ktoré sa stále ešte používa, pripravil pre neho písmenká pre celú sadzbu.

Pri všetkých svojich novinkách bola táto Biblia naučené prijímaná nielen vo Francúzsku, ale i v Anglicku a ostatnej Európe. Cirkevná vrchnosť sa stavala proti nej a zakazovala ju ako mohla, pravda s prihľadnutím k súhlasu, ktorý na jej vydanie poskytol kráľ.

O niekoľko rokov neskôr Estienne vytlačil a vydal Bibliu znova, tento raz použijúc menší, nový typ písma a menší formát knihy, akési vreckové vydanie. To vyspalo protesty, lebo tým sa údajne Božie Slovo, dovtedy známe iba vo svätom, oltárnom rozmere zneuctilo, keďže teraz ho bolo možné ľahko prenášať z miesta na miesto.

Ale za 25 rokov tlačenia Robert Estienne z Paríža sa stal najväčšiešim vydavateľom svojej doby. Kráľ František sám navštívil tlačiareň, raz dokonca čakajúc pred dvermi dieľne, v ktorej Estienne, nevediac o vzácnej návšteve, končil prácu na korektúrach.

Jeho knihy boli trvale predmetom dopytu na kontinente i v Anglicku. V jeho dome, trojposchodovej budove, bolo viac ako 50 tlačiarov, výrobcov typov, korektorov, hostujúcich učencov a tovarišov, z ktorých mnohí tam aj bývali a tak tvorili domácnosť vedenú Perrettou, matkou ôsmich detí. Jeho vydavateľská činnosť sa týkala aj iných kníh. Skombinoval latinský trojzväzkový tezaurus, ktorý sa stal vtedy „best-sellerom“ a ešte i dnes je oceňovaný.. Vytlačil aj pôvodne grécke, latinské a hebrejské slovníky, ktoré sa čoskoro stali standardnými dielami učebeníc. Svoju latinskú konkordanciu k Starému i Novému Zákonom vydal o 200 rokoch

skôr, než sa k obdobnému dielu pristúpilo v Anglicku.

Napriek svojmu menu a úspechom život tohto vydavateľa náboženských kníh zdaleka neboli istý vo vtedajšom Francúzsku. Tam Reformácia nikdy nezapustila hlbších koreňov. Náboženská politika Františka I. bola do veľkej miery podriadená politickými spojenectvami a osobným prospechom. Nakoniec prišla zo Španielska Inkvizícia a na hraniciach umierali pevní svedkovia vieri, najprv po dešiatkach, neskôr po stovkách. Iba priateľstvo kráľova delilo Estienna od smrti.

Inkvizitori čakali na svoju príležitosť a ich žiarlivosť na jeho výnimocnú bibličkú učenosť ešte väčšiu vyhrocovala ich nepriateľstvo voči nemu. S Písmom neoboznámení a hebrejčinu a gréčtinu neznali, neboli vstave poukázať na chyby v jeho práci, ako to od nich požadoval kráľ. Ale aj tak Estienne stratil veľa času tým, že bol nátený opäťovne sa utiekať ku kráľovi a obnovovať si jeho ochranu.

Estiennova rodina sa zhromažďovala na bohoslužby v ich dome, kde sa protestanti schádzavalí za rizika vlastných životov. V tej dobe jedným z najbližších priateľov im bol Ján Calvin. Na začiatku svojej kariéry prišiel Calvin do Paríža, kde sa zastavil na ceste, ktorej účelom bolo zachrániť svoju mladišu sestru a brata po tom, čo jeho starší brat skončil na popravisku. Za zavretými okenicami, pretože na Calvinovu hlavu bola vypísaná odmena, rozprávali sa tito dvaja mužovia hlboko do noci.

Tam po prvý raz čítať Calvin nahlas zo svojho prvého rukopisu Inštitúcie kresťanského náboženstva. Estienne sa ponúkal, že ju vydá, ale Calvin odmietol kvôli nebezpečiu s tým spojenému. Miesto toho si nechal vytlačiť svoju Inštitúciu u iného tlačiaru v Bazileji.

Roku 1547 kráľ František umrel a na trón nastúpil jeho syn Henrich II. Estienne si uvedomil, že dni jeho činnosti v Paríži sú spočítané. S ľažkostami sa mu podarilo uzavrieť s novým kráľom neisté primerie a medzitým sa začal tajne pripravovať na útek do Ženevy, kde mienil pokračovať vo svojej práci.

Prostredníctvom inej osoby si zakúpil v Ženeve dom a nadobudol tamожie občianstvo. Potom, počnúc najmladším, 6 ročným, synom Františkom a končiac 17ročným Henrichom posielal svoje deti preč pod rôznymi zámienkami. Počas týchto nebezpečných príprav umrela po krátkej náhľej nemoci jeho manželka.

Tej noci, v ktorej mal byť uväznený, bol priateľmi varovaný a opustil Paríž na koni. Nikto nievied, ako sa mu podarilo tajne prestavať tony ľažkého zariaďenia a vzácných olovených typov a umiestiť ich v Ženeve. Ale do jedného roka sa v novom meste mohol vrátiť k svojej práci v rekonštruovanej tlačarni. Ján Calvin vyhlásil: „Konečne je Robert Estienne úplne nás.“

Na ceste koňom z Paríža do Ženevy dospel Estienne k predstave, ktorá neskôr mala výrazne zmeniť čítanie a štúdium Písma. Rozhodol sa rozdeliť text Písma na očislované verše. Týmto rozdeľením kapitol (ktoré boli zavedené už v 13. stor. Stephenom Langtonom, arcibiskupom canterburským) Estienne umožnil čitateľom upresniť ľubovoľný malý odsek Písma. Legenda hovorí, že tuto úpravu vykonal v sedle na koni; skutočnosť je taká, že si ona vyžiadala mesiace trpezlivej práce v Ženeve.

Roku 1551 vydal grécky Nový Zákon, v ktorom bol text po prvý raz rozdelený na verše. Jeho vydanie latinskéj Vulgaty roku 1555 značilo, že svet dostal úplnú Bibliu, rozdeľenu na verše. Táto inovácia bola čoskoro zavedená aj v prvých anglických prekladoch Biblie. Roku 1557 v Ženeve William Wittingham vytlačil anglický Nový Zákon používajúc Estiennove verše. Populárna Ženevská Biblia, ktorú Wittingham vydal roku 1560, bola prvou úplnou Bibliou v angličtine, vytlačenou moderným typom píma a rozdelenou na verše. Biblia prešla stošesdesiatimi vydaniami a zostala populárnoch i po vydaní verzie kráľa Jakuba roku 1611.

Estienne pokračoval v Ženeve vo svojej práci po deväť rokov. Vydával knihy a Biblie, ktorých kvalita bola porovnatelná s knihami jeho parížskej produkcie.

Aj Calvin si nechával tlačiť u neho svoje početné komentáre a Inštitúciu, ktorá bola čoraz objemnejšia.

V zime roku 1559 dostal zápal plúc. Urobil testament, zanechájúc svoju tlačiareň najstaršiemu synovi. Podstatnú časť svojho majetku však venoval univerzite, ktorú Calvin v Ženeve budoval. O týždeň neskôr ho našli mŕtveho. Bol pochovaný v Ženeve, zatiaľčo v Paríži pokrikujúci dav páliл na hranici jeho podobizeň. Tesne pred smrťou sedel vo svojej diele, pred sebou korektúry Nového Zákona. V rukách držal Parrettinu Bibliu, vreckové latinské vydanie, do ktorej kedyž vysala ich odvážne motto „Stojme vierou!“

spr. mk

Mé modlitebné poznání a vyznání

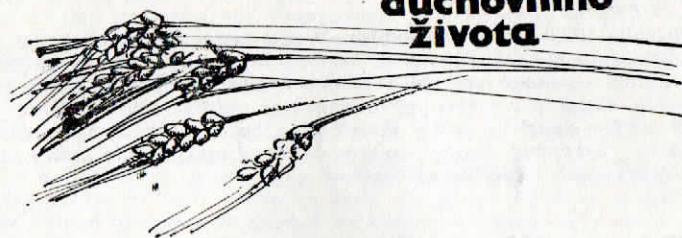
Ježiš je zde. Stojí tiše predé dvere miého srdce; čeká. Vášně, ctižádosť, rozkoše mi přicházejí s bolestí připominat chuf mého popela. Ježiš je zde; Jeho oči vidí vše, jsou sklopeny, aby hloubka Jeho pohledu nepolekala. Mlčí, protože zvuk Jeho hlasu mnou otřásá. Jeho milosrdné ruce mne přikrývají, protože jejich dotek zažehnu velmi záhy v mé nitru oheň lásky.

Čeká, protože mne chce celého, neděleného; chce mé tělo i mé srdce. Čeká, protože mě nechce uchopit, chce, abych se Mu vydal, Jeho něha netouží po ničem více, než abych se Mu sám dobrovolně nabídl. Je to na pohled láskyplný pokyn, kterým ukazuje zrádná bahnínska a klamy na mé cestě. Nechtěl jsem věřit a proto musím sám dojít ke svým bolestným zkušenostem. Lenost a strach mne k nim znova obracejí. Nechtěl jsem poslouchat. Ze stejněho důvodu, jako se člověkem pronásledovaný jelen vrhne jedné noči do proudu tak se i já, uštvaný výčitkami svědomí, ponořím do neodolatelných proudu Jeho lásky, abych až do dna poznal své vnitřní pouště, abych pohltil všechny fantomy vlastní bídy, vychutnal všechno to trpké a kyselé ovoce, abych se konečně přesvědčil o osudných a všeobecných lidských omylech a neočekával nic od kteréhokoliv člověka. — vše jen od Boha!

Jaké je toto očekávání! Není trpné, netečné, ale aktivní, činné. Je naplněno vřelým voláním bolesti mého ducha, vnitřního neklidu, chvatu, únavy; ale stejně tak je můj duch naplněn hloubkami a pokroky v poznávání krásy a moudrosti Boží vůle. A pak mám připravenou ve svém srdci čistou komůrkou, ozdobenou, aby tam mohl sám Pán vstoupit a ve mně přebývat — ten Pán, který mě uvede do předsíně věčnosti.

Připomínka: Zkoumějte každý večer své svědomí, krátce, ale důkladně ve zkroušenosti svého srdce a potřenosti ducha.

(Ž 34, 19)
podle sd

vývoj duchovního života

Bůh je původcem a počátkem duchovního života. Mimo něj je pouze smrt. Pán Ježíš pravil, že „Syn, které chce, obžívuje... nebo, jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život v samém sobě“ (Jan 5, 21 až 26). Apoštol Petr, jsa veden Duchem Svatým, jmenuje Pána Ježíše „dárcem života“ (Sk 3, 15).

Jak je to krásné a potěšující, když vidíme, jak zaseté símě Slova Božího působením Ducha Svatého v lidském srdci vzkličí. Nejprve se ukáže něco, co Pán Ježíš nazývá bylinou (travou). Již tato první známka je důkazem, že zaseté semena hnad nevzkličí, ale zůstává po nějaký čas v klidu. Když však Duch Svatý na ně v klidu působí, tu přece vzejde. Žel, že nepříteli dábli se někdy podaří vyjmout zaseté símě dříve, nežli vzejde. Naší odpovědností je, abychom zvěstovali i radostně poselství jednoduše, vážně a důrazně, za předchozích modliteb. To další způsobí již Pán sám. Bůh si přeje, aby „símě života“ se rozsevalo po celém světě, v každém národu a pokolení. My se z toho jen těšíme, vidíme-li, že zaseté slovo na všech stranách přináší užitek.

Když je tedy nový život již zde, pak se určitě projeví a potom se pozvolna vyvíji právě tak, jako v přírodě. K tomu je potřebí správné výživy. Pán se o ni také výborně postarál. On sám ještě dokonalým duchovním pokrmem. Věřící lidé, kteří se Jím sytí, se také dobře duchovně vyvíjejí. Přijímají Pána Ježíše jako svůj duchovní pokrm a rostou. Jeho život se při nich stále více projevuje.

Jak je to vzácné, když mladé znovu-zrozené duše trvale rostou. Jejich pro-

spěch je zjevný všem (1Tm 4, 15). Zdravý vývin neboli vzhůru je podmíněn dalšími okolnostmi. Každá znovuzrozená duše má přijímat pokrm Božího Slova pravidelně ve shromážděních. Pak je nutné, aby pěstovala tichý, skrytý život se svým Pánem a sama čerpala po silu ze Slova Božího. Taková duše se podobá svěží kvetoucí zahradě, která vydává výnu.

Písmo svaté nám jasně ukazuje, že vzhůru má probíhat pravidelně a trvale. Pán to praví: nejprve bylina, potom klas, potom obilí v klasu. Duchovní vývoj při věřících lidech však neprobíhá u všech stejně. U jedných jde poněkud rychleji, u jiných pomaleji, neboť mezi věřícimi lidmi bývá veliký rozdíl. Při jedných je patrnější na povrchu, a proto je více vidět. U jiných se jeví více uvnitř a jde do hloubky. Věřící druhého druhu mluví méně, ale o to je jejich reč hlubší.

Nejprve se tedy ukáže bylina, pak klas a konečně i zlatá zrna. V přírodě nejsou viděti náhlé skoky. Stonek stěbla nevyskočí najednou, ale roste pomalu. Zato však, jsou-li teplé dny, roste a dozrává rychleji než v nepříznivém čase. Právě tak je tomu s naším tělem. Nerosteme naráz, ale pozvolna a stále až do své dospělosti. V duchovním životě je tomu podobně. Neděláme skoky, ale kroky. Z bylinky (trávy) nepovstává ani v duchovním životě pojednou zralý klas. Jsou ovšem takoví lidé, kteří to tvrdí. Písmo Svaté však o tom nic neví. Snad takoví lidé úpěnlivě prosí třeba o „posvěcení“. Chtějí stoupit dosáhnout naráz něčeho zvláštního — nějakého zjevení a podobně. A obdrží-li nějaké pochybné zjevení,

jsou-li jejich city rozrušeny, domnívají se, že je tím jejich „starý člověk“ odstraněn, že dosáhli „bezhříšnosti“ a že „kořen hříchu“ již při nich neexistuje. Jedním nádherným skokem přelétli všechny stupně duchovního vývinu a stali se dokonalými. Není to ovšem nic jiného než holý nesmysl. Takoví lidé často až po letech hořkého zklamání poznávají, že se mylili. Pak se teprve se značným zpožděním učí, že život výry se nevyvíjí nějakým zázračným způsobem, ale tak, jak to píše apoštol Pavel sám o sobě: „Ne, že bych již dosáhl, anebo dokonalým byl, ale snažně běžím“, stále, nepřetržitě. (Fp 3, 12).

V každém shromáždění věřících jsou

jistě bratři a sestry na různých stupních vzhůru. Jan nám podává ve své epistole pěkné rozdělení: děti, mládenec, otcové (1J 2, 12–14). To se nám jeví jako přirozené odstupňování, jak jsme to již shledali ve slávě Páně: „bylina, klas, zrno v klasu“.

Budeme tedy „mléka beze lsi žádostiví, abychom jím rostli.“ Budeme-li se vyvíjet zdravým způsobem, biblicky, jen pak se může stát, že přineseme stonásobný užitek. „V tom bývá oslavěn Otec,“ řekl Pán Ježíš, „když nesete ovoce hojně.“ Nechť toto nádherné duchovní ovoce zůstane při nás až do plného uzrání. F. B.

SPOLEČNOST KRISTOVA

„A aj, já s vámi jsem po všecky dny, až do skonání světa.“
Matouš 28, 20

Když se setkáváme se spolu vykoupenými, kteří procházejí vítězně protivenstvími, často se divíme: kde berou sílu žít radostně. Nestěžují si, ani nejsou zarmoucení. Když je vidíme, rádi bychom následovali jejich příkladu. Ale neztrácejme naději! I my můžeme žít stejně hodnotným způsobem. Záleží to jen na tom, zda zůstáváme trvale ve společnosti Pána Ježíše.

Takovým vítězným životem žil i David Livingstone, známý misionář. V roce 1896 mu byl udělen na univerzitě v Glasgow čestný doktorát práv. Když povstal aby se ujal slova, rozhodilo se uctivě ticho. Byla na něm vidět vyčerpanost a zeslablost z tvrdého života v tropické Africe. Levá ruka, kterou mu rozdrtil lev, visela bezmocně podél těla. Livingstone oznámil přítomným svůj úmysl vrátit se zpět do Afriky. Když mluvil, bylo z jeho hlasu cítit radost. „Asi byste se mě rádi zeptali, proč to dělám. Proč se vracím mezi lidí, jejichž jazyk neznám a kteří se ke mně často chovají nepřátelsky? Kde beru sílu k takovému životu?“ A Livingstone hned odpověděl na své vlastní otázky: „Má síla pramení ze slov Pána Ježíše, který zaslabil, že se mnou zůstává po všechny dny, a to až do skonání světa. Na tomto Jeho zaslisení stavím, a proto smím z Jeho milosti vítězit ve všech protivenstvích.“

Celíme také životním strastem? Nebojme se jich, hlavu vzhůru! S důvěrou jděme vpřed! Jestliže se spoléháme na našeho Spasitele Pána Ježíše, pak si budeme jisti i Jeho blízkostí a péčí, kterou nám prokáže v každé situaci.

upr. hk

ZAMYŠLENÍ NAD ŘÍMANŮM 9,5

Ekumenický překlad Písma svatého se pro svou pěknou, moderní češtinu začíná mezi věřícími užívat stále více. My, kdo jsme byli „odchováni“ kralickou, která nám proto nepůsobi potíže, ho snad ještě tak nepoužíváme, ale pro lidi nezvyklé na staročeštinu je vitanou pomocí při čtení, studiu a porozumění biblickému textu. Podává Boží pravdy srozumitelně, jazykem současného člověka. Přes tu přednost má však Kralická bible stále své místo na stole písámká. Nejde jen o to, že v mnoha případech nás přece jen spíše osloví jaderná mluva Kralické než hladký a neproblematický tok vět moderní češtiny. Závažnější je, že tvůrci Ekumenického překladu — ač na vysoké odborné úrovni — dávají někdy místo svým kritickým domněnkám, i když pak nevystihují zcela text. Je to hlavně v takových případech, kdy znění řecké věty je sice docela jasné a srozumitelné, ale její význam a obsah nezapadá do představ překladatelů. Pak se stává, že volí možnost jiného, komplikovanějšího překladu, který se pohybuje na samé hranici věrnosti nebo přechází dokonce až za ni — ale není v rozporu se současným stavem znalostí historicko-kritického bádání.

Podle mého názoru je skutečně poctivý postup právě opačný. **“Slovo Písma je nad naší teologií, nad naší vírou i pochybností i nad našimi historickými představami, resp. výsledky našeho bádání.”** Jestliže se nějaké slovo Písma zdá vyvratit závěry, k nimž jsme historickým bádáním došli, je třeba se zastavit a nově mu naslouchat, ne ho upravit, aby bylo v souladu s našimi názory. Vzpomínám si na odpověď Galileje jeho žáku B. Kastelimu na otázku, jak se má zachovat křestan, když zjistí, že si výroky Písma a věda odporují: „Bible se nikdy nemýlí, mohou se však mýlit její vykladači.“ Nebo jak A. Einstein při rozhovoru s jedním duchovním řekl: „Já si vážím Bible, ale věřím matematice. U vás to bude asi naopak.“ Duchovní odpověděl: „Mýlite se, Bible i matematika jsou pro mne jen rozdílné projevy téže Boží přesnosti.“ Udivený Einstein počraňoval: „Ale kdyby se jednoho dne na základě matematických výzkumů ukázalo, že vědecké závěry odporují Bibli?“ Na to pohotový duchovní odpověděl: „Vážím si matematiky tak vysoko, že byste, pane profesore, neměl ustát v počítání, dokud byste ve svých výpočtech tu chybu nenašel.“ (A tato odpověď nezůstala později bez Božího vlivu na velikého vědců! — pozn. red.)

Chci vás upozornit na jeden verš, významný proto, že jasně a výslovně hovoří o božství Pána Ježíše Krista. Úprava nebo jiný výklad (zvláště když se tváří odborně a stojí za ním vědaj) se velice hodí všem, kdo Kristovo božství z jakéhokoliv důvodu popírájí — a nejsou to jen tzv. svědci Jehovovi, jsou to všichni, kdo „oprašujej“ prastarý blud biskupa Areia, který byl však církvi odmítnut už ve 4. století — na obranu proti němu bylo formulováno nikajské vyznání. Tam se mimo jiné říká: „Věřím... v Pána Ježíše Krista... Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z Boha pravého... též bytnosti s Otcem... Ti, kteří praví, že byl čas, kdy ho nebylo, a že nebyl, dokud nebyl zplogen, a že byl učiněn z ničeho, nebo říkají, že je z jiné podstaty nebo bytnosti... církev obecná... odmítá.“ Zamysleme se tedy nyní spolu s Kralickým překladem (dále jen „K“), Ekumenickým překladem (dále jen „E“) a původním řeckým textem nad R 9, 5:

1. PŘEKLAD

„K“: „...z nich (jest) Kristus podle těla, kterýž jest nade všecky Bůh požehnaný na věky. Amen.“

„E“: „...z nich rodem pochází Kristus. Bůh, který je nade všemi, bud pochválen na věky, amen.“

Rozdíl mezi oběma překlady je patrný na první pohled. „K“ vztahuje pří-

vlastek „Bůh požehnaný na věky“ na Krista, zatímco „E“ jej formálně odděluje tečkou a tím osamostatňuje ve větu. Slova „Bůh požehnaný na věky“ se pak už nevztahují na Krista, ale jsou jakousi obecnou doxologii, oslavou přidanou na konec verše.

2. ODŮVODNĚNÍ PŘEKLADU: „K“ překládají řeckou větu prostě a přesně doslova. Překladu „E“ předchází asi takováto úvaha: Podle historicko-kritického bádání se myšlenka, že Kristus je Bůh, objevuje v církvi poprvé až ve 2. století (u Ignatia). Pavel sám božství Pána Ježíše ve svých listech nikde jinde neuvádí. Jelikož je tedy R 9, 5 jediné místo, kde by Pavel hovořil o tom, že Kristus je Bůh, je nepravděpodobné a nanejvýš nejisté, že by to bylo jeho přesvěděním (jinak by o tom psal jistě i jindenn) a je třeba tento verš vyložit na Boha. Výsledkem této kritické úvahy je vložení tečky do věty a přehození slovosledu, a tím se ulomí hrot výpovědi.

3. MLUVNICKÁ OPRÁVNĚNOST PŘEKLADU: „K“ překládá z gramatického hlediska naprostě přesně a korektně. U překladu „E“ už je sporné, zda odpovídá gramatické struktuře textu. Nutno předeslat, že vložení tečky a rozdělení do dvou vět není prohřeškem proti textu samému. Nejstarší rukopisy, které máme k dispozici, jsou psány velkými písmeny bez rozdělování slov a vět — tzv. *scriptio continua* — a diakriticá znaménka jsou doplněna vydavatelem textů po pečlivé jazykovědné práci. Vložení tečky tedy znamená vlastní gramatické pojetí, nikoli ještě zásah do textu. **„Budu dodáno, že vydavatelé řeckého textu — v současné době tým jazykových odborníků, které po smrti E. Nestleho vede prof. K. Aland — umisťují na inkriminované místo čárku, a dávají tak najevo, že podle gramatické struktury se slova „který je nade všecky Bůh požehnaný na věky“ vztahují jednoznačně na Krista.“**

U pojed. „E“ jsou dva závažné nedostatky: absence člena u slova Bůh a absence slovesa ve druhé, uměle vytvořené věti. První nedostatek není vyřešen nijak, protože český čtenář jej jako nedostatek nepocituje — člen u nás nemá zdaleka takovou důležitost, jako v řečtině či jiných jazycích. Druhý nedostatek je řešen přidáním slovesa.

Problémovost takového pojed. původního textu vystihuje asi nejlépe W. de Boor ve svém komentáři: „Toto pojed. lze z jazykově-mluvnického hlediska sotva opravedlnit. Nikoho by nenapadlo, když bylo ono první pojed. (že Kristus je Bůh — pozn. aut.) nebylo o b s a h o v ě zpochybněno, totiž tím, že Pavel o Kristu jako o „Bohu“ nikde jinde nemluví.“

4. DOKLADY: Podíváme-li se po výskytu podobných míst jinde v Novém zákoně, zjistíme, že když se mluví o „požehnaném Bohu“, je v řeckém textu u slova „Bůh“ **vždy člen** [L 1, 68; 2K 1, 3; Ef 1, 3; 1Pt 1, 3]. Když je řec o Bohu, který je požehnaný, opět tu je **vždy člen** i sloveso (R 1, 25; 2K 11, 31 a ovšem také R 9, 5; protože pokud je atribut božství vztažen podle logické souvislosti i mluvnických pravidel na Krista, není toto místo žádnou výjimkou).

Poukázel jsem na tento verš, protože má zvláštní důležitost v otázce věrouky. Dalo by se však jmenovat více míst, kde je „E“ spíše volným převodem než opravdu spolehlivým překladem. Proto — i když ho třeba běžně používáme — neodkládejme Kralickou, ale zkoumejme Písma, „tak-li by, ty věci byly“ (Sk 17, 11). Jen zkoumáním a rozvažováním Písem k nám Pán bude promlouvat a zjevit svoji cestu, odkrývat nám mnohost svých darů a zehnat nám.

-vp-

◆ **Múdry človek položí skaly urážok, ktoré doňho hádžu iní, do pevného základu svojej viery.**

Já, číšník...

Těžko byste uholili, který? Je přece taklik číšník! Pochopitelně jsem si tu profesi nevybral nahodile. Člověk se dostane mezi lidí, osvojí si jisté společenské vystupování, mnoho se dozvěděl, mnohé zprostředkuje, naučí se vytvářet a udržovat dobrou náladu — a při dobrém jádle a pití — zejména v atmosféře „blahodárného“ působení alkoholu se dá získat přízeň vlivných lidí, dají se vydělat pentze a „udělat kariéru“... Jen trochu trpělivosti a hlavně „šikovnosti“ je k tomu potřeba — a tu jsem já neměl. Brzy jsem neopomněl nahýbat si z lahvi nejlepšího vína svého pána, nedovedl odmitat přízeň jeho domnělých přátel v podobě nezanedbatelných odměn za svou „mlčenlivost“, „diskrétnost“ a posléze za určité „dobré informace...“

Tak jsem se zapletl do zákulisních intrik za zády svého pána a proti němu. Pak vyšly najevu věci, které jsem ve své hlopoucí krátkozrakosti ani netušil. Moji bývali „štědří dobrodinci“ na mne zřejmě svedli, co se dalo — a já byl ovšem proti nim zcela bezmocný. Ztratil jsem nejen důvěru svého pána a tím i jeho dosavadní přízeň, ale nakonec putoval ze skvostných síní do temné kobky žaláře — do strašné nejistoty denního očekávání těch, kdož mne vyvedou na popravu. Prožíval jsem nesnesitelná muka a trápily mě palčivé výčitky svědomí za mou omylnost, slabost v pokušeních a zejména bezcharakterní jednání, jímž jsem se svému dobrému pánu za jeho přízeň odplatal. Nezařímal jsem se ani tak o úmysly a činy svých proradních „dobrodinců“, ale zamýšlel sám nad sebou, odsoudil sebe sama za hodného smrti pro svou trestuhodnou citlážnost, ziskuchitost a samolibost, zkrátka za to, že jsem více věřil oném našeptávačům než svému pánu, kterého jsem si zlehčil — za to, že mě „pálilo dobré bydlo“! Ve svém neštěstí jsem nalezl mezi zdmi ponurého vězení spřízněnou duši — ko-

legu pekaře, ovšem s tím rozdílem, že on svaloval všecku vinu za svůj podobný úděl na druhé, zdůrazňoval svou nevinu a očekával s jistotou svou satisfakci, což jsem mu skoro záviděl. Tvrdil suverénně, že praví vinici jsou jinde, že pravda vyjde najevu a oni spravedlnost neujdou. Ano, záviděl jsem mu ve své bolesti jeho „čisté svědomí“, které jsem já, ničema, neměl a ani mít nemohl. Vždyť já jsem skutečně zradil důvěru svého pána. Teď už bezpečně víte, že jsem číšníkem faraonovým z knihy Genesis 40.

Je na čase, abych vám prozradil své tajemství. Hledal jsem útěchu a naději ve svém neštěstí u všech egyptských bohů, co jsem jich znal — ale všichni mlčeli. A pak se stalo něco neuvedlenného. Do naší kobky vešel žalářníkův pomocník. Nikdy jsem se předtím ne setkal s tak jemným, citlivým a ohleduplným člověkem. Rozhodně se naprostě nehodil mezi tu zpustlou a surovou chásku v žaláři. S údivem jsem zjistil, že je ten žalářníkovým chráněncem — ale ve skutečnosti daleko horším delikventem než já sám, kolega „nevinný pekař“ a my všichni v těch kobkách. On nejen zneužil veškeré důvěry svého dobrého pána, ale byl za jeho nepřítomnosti přistižen při nejohavnějším činu — pokusu znásilnění jeho milované ženy! Ze tento JOZEF pocházel ze zamožné rodiny a dostalo se mu pečlivé výchovy, to bylo vidět na první pohled — ale jeho tvrzení, že je nevinen (a který zločinec se nehájí a nevymlouvá, to jen já, číšník, dělat nemohu a nebudu!) — nikdo nevěřil. Vždyť hodně věrné svědectví a usvědčující materiál poskytla sama jeho dosavadní největší příznivkyně a zastánekyně — Putifarova žena, pravem hluuboce a nelíčeně zraněna, dotčena, pohoršena tímto hnusným Jozefovým jednáním.

A přece zde muselo být něco zvláštního, nevysvětlitelného, čemu jsem zpočátku nerozuměl a co pochopil mnohem

dříve žalářník, když mu věnoval svou důvěru po tom všem, čeho se Jozef dopustil. Ano, žalářník nemohl jinak než mu uvěřit — a později jsem mu uvěřili všichni my ostatní bez rozdílu. V chování onoho mládence byla zvláštní moc NEVINNOSTI, kterou nikomu nevysvětloval ani nezdůrazňoval jako kolega pekař a ti ostatní... moc toho skutečného pokoje, jistoty a nepochopitelné bezstarostnosti, co s ním bude dál! Tak jsem poznal BOHA jeho otce — Boha Abrahama, Izákova, Jakubova, který byl bez jakýchkoliv pochyb iž Bohem Jozefovým — jemuž a jeho slouhu zaslibení bezmezně důvěroval. Poznal jsem jeho Boha, který jej chránil, opatroval a nikdy neopustil — ani v našem žaláři, který jej obdařil v každé životní situaci svou milostí a moudrostí. Dojaly mě jeho příběhy plné zrad a bolesti, v nichž trpěl za viny svých vlastních bratří i těch, jimž tak věrně a oddaně sloužil v egyptském otoctví. Byl pravým opakem mne a jednal zcela opačně než jsem jednal já — a můj stále se opravdu luhující kolega pekař. Viděl jsem, že Jozefův Bůh je pravý Bůh a on sám jeho pravým, věrným a oddaným služebníkem bez ohledu na všecky láži, nespravedlnosti a do nebe volající křivdy, jimž ve zkouškách své víry procházel. Žasl jsem nad tím, že jsem u něho nenalezl ani stopy hojnosti, hněvu a zloby proti těm, kdož mu tak těžce ublížili, jako jsem to viděl u ostatních vězňů, kteří svou vlastní vinu nemohli popřít. Svěřili jsme se mu i my — kolega pekař a já s naším osudem. A on nám předpověděl to, čemu jsme oba nevěřili a ani věřit nemohli... mně ospravedlnění, které jsem si naprostě nezasluhoval a pekaři smrt, která přece měla podle jeho přesvědčení stihnout jeho protivníky. Jak jas-

nozřitivě porozuměl našim snům, vyšlo brzy najevu. Štěstím a radostí jsem doslova ztratil řeč, když můj pán — farao obnovil svou důvěru a přízeň ke mně (což je právě u číšníka veliká věc)!

Tehdy jsem vlastně spáchal svůj největší hřich, kterého dnes z celého srdce lituji, ale, žel, nikdy jeho hanbu nevymažu ze svého života — hřich strašně nevděčnosti. Ve svém sobectví jsem naprostě zapomněl nejen na neštastného pekaře (a kdo ve svém štěstí má smysl pro neštěsti bližních?), ale hlavně na svůj slab nejušlechtilejšimu a nejčestnějšímu člověku na světě — Jozefovi. Nejdřív jsem měl ze zapomnělivosti svého sobeckého štěstí — a pak z obavy, abych se přimluvou za tak společensky zprofanovaného člověka nedostal ještě sám do maleru. Vždyť velitel osobní faraonovy stráže Putifar a jeho vlivná žena museli bezesporu znamenat mnohem víc u mého pána jako já. Ke své hanbě vyznávám, že jsem zradil podruhé — tentokrát už ne svého zemského pána — faraona, ale věrného Božího svědka Jozefa, a což je ještě horší — svou víru v Boha Jozefova, který mě předivně z žaláře vysvobodil — že jsem zapřel toho, o Němž jsem měl přede všemi vydat svědec!

Ano, já jsem zklamal, ale Bůh nezklamal! On zasáhl do života mého pána i měho, otevřel nakonec má ústa — a ostatní už víte, jak se stal Jozef vládarem a spasitelem celého tehdejšího světa od jistého zahynutí hladomorem, neboť jedině On měl chléb pro všecky — i pro své nejbližší příbuzné, pro mne i pro tebe... Což nenacházíš i ty v číšníkově historii chléb pro svou duši a jeho jediného dárce, svého NEBESKÉHO JOZEEFA — Pána Ježíše Krista? (Sk 4, 12)

kk

- ◆ Ak budeš trpežlivý pri chybách iných, aj iní budú trpežliví pri tvojich chybách.
- ◆ Biblia a obrodenie života viery idú ruka v ruke.

ꝝ Zprávy ze sborů

Pod timto titulkem obvykle uveřejňujeme zprávy ze shromáždění v naší vlasti. Boží lid však není omezen na určitý národ či rasu, Evangelium má být a je zvěstováno „všem národům“. K jedné z velkých výsad křesťanů je také to, že nalézají bratry a sestry na celém světě. Láska Kristova působí, že lidé, kteří jsou si jinak naprostě cizí, si pod jejím vlivem hluoce uvědomují svou soudáležitost jako částice těla Kristova.

Tuto skutečnost jsme pocítili i při cestě zemí našich sousedů — NDR. Naštívili jsme několik sborů věřících. Prožité společné chvíle sloužily k našemu obohacení v duchovním životě i v praktickém způsobu života a rádi bychom se o ně podělili.

SAGAR

První zastávkou na naší cestě byla vesnička SAGAR v Lužici, ležící na hranici s Polskem. V této obci i v blízkém Bad Muskau a v městě Weisswasser (s lužickým názvem Běla Woda) jsou samostatná shromáždění. Shromáždění v Sagaru má pohnutou historii se stavbou sborového domu. Po delších jednání s úřady bylo povolené postavit shromáždění mimo vlastní obec v lese z bývalé stáje. Bratři zde vybudovali hezkou stavbu, která v ničem nepřipomíná původní účel. Dům je vybaven kromě vlastní modlitební sociálním zařízením, velkou kuchyní, jídelnou a ubytovacím prostorem v podkově včetně vlastního sociálního zařízení. Tyto prostory slouží k pořádání různých biblických kursů. Krásná poloha v přírodě si vyvolala velkou oblibu tohoto místa zejména mezi mladými lidmi.

V Sagaru jsme prožili také obecenství u Památky Páně. Její průběh je poněkud odlišný od našich zvyklostí. Snad proto na nás zapůsobil zvláště výrazně. Při památkě se zpívala celá řada písni. Mezi ním bratři předčítali z Božího Slova místa, vztahující se ke smrti Pána Ježíše a k Jeho dílu spásy. Poté následovaly modlitby za chléb a za ka-

lích. Po proběhnutí vlastní Památky následovalo několik modliteb díků a chval.

Se Sagarem je spojena ještě jedna vzpomínka, týkající se stavby sborového domu. Je to pořekadlo místních obyvatel, kteří se napůl posměšně, napůl s určitým obdivem vyjadřili k práci věřících: „Postavili z kravina ovčinec“. Má to něco do sebe, co slouží k zamyslení: Budujeme ovčinec, místo, kde mohou nalézat ovečky Páně útolek, bezpečí, jistotu, pokrm a potěšení? Je naše shromáždění takovým útočištěm, které jiní rádi vyhledávají? Kéž by tomu tak bylo.

CRIVITZ

Další zastávkou, kde jsme se setkali se spoluvykoupenými, bylo CRIVITZ v Meklenburku (poblíž Schwerinu). Na toto místo jsme byli zvláště zvědaví, protože zde bratři spravují dilo, v naší zemi neobvyklé — domov soustředěně peče pro staré věřící lidé. Toto dílo bylo založeno v lednu 1930 pod názvem „Christliches Altersund Schwesternheim Elim“ (Křesťanský domov Elim pro staré lidé a pro sestry) za podpory asi 50 věřících a trová dodnes. V současné době je v Elim ubytováno 45 důchodců. Jsou zde ubytováni výhradně věřící lidé — a to zcela zámerně — pro klid a svědomí, aby se nikdo necítil pod nátlakem. Domov „Elim“ je podporován také městskou radou, a to jak finančně při úhradě nákladů, spojených s provozem, tak i při zajíšťování zásobování potravinami a potřebnými prostředky. Proto 90 % kapacity domova využívají věřící důchodci ze sborů v celé NDR, 10 % je dáno k dispozici městu Crivitz jako reciproká služba. Z Crivitz pocházejí zbyvající věřící důchodci z různých denominací.

Správce domova br. Laufer nám ochotně povyprávěl o chodu života v domově a provedl nás po něm. Domov je postaven v klidném místě na kraji města uprostřed parku, ve kterém se obyvatelé mohou těšit z klidu a čer-

stvěho vzduchu. Zařízení sestává z několika budov, z nichž hlavní uvádíme na snímku. V hlavní budově je kromě části ubytovacích místností řada spole-

děla nám přitom, že v této chvíli bažíčka prochází stavem, kdy nevnímá nic z toho, co se kolem ní děje, vnímá pouze jediné, zato však velmi intenzivně — že někdo u ní je, kdo o ní má zájem, kdo ji má rád.

V domově pracuje několik zdravotních sester, během prázdnin si tu odívají povinnou školní praxi věřící děvčata, studují na zdravotních školách. Stává se, že některá z nich se později stane zdejší spolupracovnicí.

V současné době se domov v Crivitz rozšiřuje. Vyrostl zde nový skleník, ve kterém si obyvatelé sami pěstují zeleninu a buduje se velká moderní pradelna, kam se bude z jedné strany dodávat špinavé prádlo a na druhé straně se bude vydávat čisté.

ROSTOCK

Dalším místem, které jsme naštívili, bylo shromáždění v Rostocku. Modlitebna je na klidném místě ve dvoře uprostřed zahrady, v níž je i chata, kterou mohou obývat letní hosté.

Shromáždění jsme naštívili při biblické hodině. Bratři rozjímali na pokračování knihu Ezdrášovu, za našeho pobytu četli 9. kapitolu. Při shromáždění seděli v kruhu. Úvodem kapitolu společně po verších přečeli. Poté bratr Michael Zimmermann udělal úvod a pak se jednotliví bratři (i sestry) připojovali svými otázkami a doplněními, takže většina se na diskusi podílela.

Později jsme se v soukromí ptali, zda je to obvyklý způsob biblických hodin ve shromážděních v NDR. Dostali jsme odpověď, že povětšinou ne, že však jsou zejména menší a malá shromáždění, kde mají s tímto způsobem dobré zkušenosti. Bratr Zimmermann nám řekl: „Jde nám o to, aby se všichni aktivně podíleli na rozjímání Božího Slova, aby nebyli pouhými posluchači, kteří jsou myslí někde jinde. Kdo chce něco říci, musí přemýšlet, a o to jde.“ Když si vzpomeneme na dlouhé a únavné monology, které se někdy v našich sborech vyskytují, musíme mu dát za pravdu.

Nelze však všechno přejímat nekriticky a mechanicky. I uvedený způsob má

svá slabá místa. Ne vždy je totiž k dispozici bratr s přirozenou autoritou, věrný Pánu, milující své spolužkoupené, který má schopnosti usměrnit rozhovor, který může zabřednout do nevzdělavných detailů, osobních názorů a připadně i střetů a nebiblických myšlenek, správným směrem, aby posluchači mohli být obohaceni a nasyceni Božím Slovem. Tam, kde podobná autorita je, je možné jít tímto směrem.

LIPSKO

Poslední zastávkou na naší cestě bylo Lipsko. Shorový dům na Jakobstrasse tvoří v současné době jedno z center bratrského hnutí v NDR. Zde se konají bratrské porady, kursy pro vzdělávání bratří, zde probíhá také řada biblických týdnů pro mladé lidi.

V současné době se bratři pouštějí do rekonstrukce domu, a to poměrně značně rozsáhlé. Některé práce již začaly, v plné míře se však rozběhnou koncem

září po ukončení známé „Rüstwoche“, kurzu pro vedoucí a sloužící bratry. V Lipsku jsme rovněž prožili nedělní obecenství u Památky Páně.

V následující hodině jsme zažili další pěkný zvyk, sloužící k potěšení věřících. V Lipsku právě probíhal biblický kurs a jeho účastnice nám připravily program, tvořený písničkami, svědecitvami těch, kdo se obrátili a názorně zobrazeným průznamem toho, co během týdne bylo předmětem jejich úvah. Shromáždění ukončil krátkou službou jeden z bratrského sboru.

Setkali jsme se s řadou forem práce, na které nejsme u nás zvyklí. Ale ať jsme byli kdekoli, všude jsme se setkali s láskou a všude jsme byli přijati upřímně, radostně, v ovzduší prosyceném láskou Kristovou. Přejeme našim bratřím, aby jim Pán požehnal i v jejich práci pro Něj a zahrnoval je svou milostí.

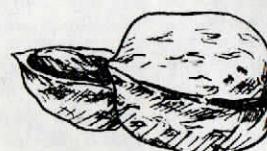
tp + hc

MALÝ SKUTEK LÁSKY

„...nebo jste vy od Boha naučeni, abyste milovali jedni druhé“ (1Te 4, 9).

Skutečná láska se nedokazuje velikými citovými projevy, ale tisíci drobných služeb a činů, jimiž dokazujeme svou oddanost druhému.

Když mi byly asi čtyři roky, našel jsem u našeho domu veliký vlašský ořech. Měl jsem velikou radost. Vždyť jsme s otcem vlašské ořechy přímo milovali! Hned jsem chtěl běžet za matkou, aby mi ořech roz-

louskla. Ale potom jsem si uvědomil, že i otec je mě rád. Odolal jsem velikému pokusení jej snít a rozhodl jsem se, že mu ořech dám, až se vrátí večer z práce. Vždy jsem na něho s radostí čekal a dnes ta radost byla dvojnásobná, protože jsem mu mohl dát malý dárek, který jsem pro něho ušetřil. Když jsem mu ořech dal, tatínek mi poděkoval a objal mě. Byl jsem ale překvapen, že ho nesnědl. Příčinu toho jsem se dozvěděl až po více než třiceti letech. To už byl otec mnoho let v nebeském domově. Jedno-

ho dne jsem přerovnával věci z jeho pozůstatosti a mezi nimi jsem nalezl ořech; byl to ten, který jsem před mnoha lety otcí daroval. Léta ho měl na svém psacím stole a maminka mi vysvětlila, že byl pro něho symbolem mé lásky a náklonnosti.

Pamatujme si, že i ten nejmenší skutek lásky se může stát zdrojem radosti pro celý život. Nenechávejme proto svou „alabastrovou nádobi“ s vonnou mastí lásky, soucitu a něžnosti uzavřenou. Rozbíjme ji ještě za životu našich dražých a naplňme jejich životy vůní vzácného nardu (Mt 26, 6–13)! Proto milujme jedni druhé z čistých srdcí (1Pt 1, 22).

upr. hk

KRISTA

HYMNUS O BOŽSTVE, SLÁVE A SPASITEĽNOM DIELE

„On je obraz neviditeľného Boha, prvorodený všetkého stvorenia; lebo v ňom bolo stvorené všetko, čo je v nebesiach a čo je na zemi, viditeľné, či tróny alebo panstvá, kniežatstvá alebo mocnosti, všetko je stvorené prostredníctvom neho a pre neho. A on je pred všetkým a všetko spolu má v ňom svoje bytie. A on je hlavou tela, cirkvi, on je počiatok, prvorodený z mŕtvych, aby on mal vo všetkom prvenstvo.“

Ved v ňom sa zažúbilo prebývať všetkej Plnosti a prostredníctvom neho zmierit so sebou všetko — on totiž uskutočnil pokoj krvou jeho kríža — prostredníctvom neho, bud čo je na zemi, bud čo v nebesiach. Aj vás, ktorí ste boli keďsi odcudzení a nepriateľski svojim zmýšľaním a svojimi zlými skutkami, zmieril teraz v jeho ľudskom tele skrz smrť, aby vás predstavil svätých, nepoškvrnených a bez úhony, ak len vytrváte založení a pevní vo viere a neuchýlite sa od nádeje radostnej zvesti, ktorú ste počuli, ktorá sa kázala v celom stvorení pod nebom, ktorej ja Pavel som sa stal posluhovačom“.

Kološanom 1, 15–23 (nový pr.)

ÚVOD

Apoštol Pavel chcel v liste Kološanom opísať Pána Ježiša ako toho, ktorý úplne stačí pre všetko. Listy Efesjanom a Kološanom tvoria nerozlučnú jednotu, pretože oba uvádzajú jednu veľkú biblickú pravdu: list Kološanom hovorí o sláve Kristovej, ktorý je hlavou tela — cirkvi, a list Efesjanom o sláve cirkvi, ktorá je telom Hlavu — Krista. Hlava i telo tvoria nerozlučný celok, ktorý apoštol Pavel nazýva zvláštnym spôsobom: „ho Christos“ — TEN KRISTUS“ (1K 12, 13) [v gréckom originále sa slovo ho = ten nevyskytuje, keď sa píše o Pánu Ježišovi ako o osobe].

Citovaný oddiel listu Kološanom môžeme nazvať „hymnus“ (slávostná pieseň) o božstve, sláve a spasiteľnom diele Pána Ježiša Krista a rozdeliť ho do štyroch rovin činnosti Pána Ježiša:

A) Kristus — Boh (v. 15) — pohľad teologický

B) Kristus — Stvoriteľ (v. 15b–17) — pohľad kozmický

a) Pán stvorenia (v. 15–17)

b) Pán nového stvorenia (v. 18b–19)

C) Kristus — hlava cirkvi (v. 18) — pohľad ekleziologický

D) Kristus — sprostredkovateľ zmierenia (v. 20–23) — pohľad soteriologický

O božstve Pána Ježiša Krista hovori celé Písmo, ale zdôrazňujú ho hlavne tri knihy Nového Zákona: evanjelium podľa Jána, list Kološanom a list Židom.

V hymne o božstve Krista môžeme vidieť osem zvláštnych detailov:

1) OBRAZ NEVIDITEĽNÉHO BOHA (v. 15)

Výraz „obraz“ (grécky EIKON) zahrnuje dve myšlienky:

a) o d r a z (odblesk) neviditeľného Boha (Žd 1, 3). Boh je Duch, preto je neviditeľný (J 4, 24; 1, 18). Boha nikto nikdy nevidel (J 1, 18; 1Tm 6, 16). Pretože Boh sa zjavil v tele v osobe Pána Ježiša (J 1, 14, 1Tm 3, 16), môže byť viditeľný zemskými očami v osobe Krista. „Taký dlhý čas som s vami a nepoznal si ma, Filipe? Kto mňa videl, videl Otca a ako ty hovoríš: Ukáž nám Otca?“ (J 14, 9, porovnaj J 12, 45). Preto pisateľ listu Židom uvádza: „On je odblesk jeho slávy a výraz jeho podstaty“ (1, 3).

b) r e p r e z e n t á c i a Boha. Pán Boh najprv Adama ustanovil reprezentantom svojich záujmov a záležitostí na zemi, ale on zhrešil, padol (R 5, 12). Preto Boh poslal svojho Syna na svet ako reprezentanta svojich plánov a zámerov o človekovi, aby zjavil Božiu lásku k ľuďom. V tom zmysle Pán Ježiš Kristus je obrazom

neviditeľného Boha. Ten istý výraz apoštol Pavel použil v listoch vo vzťahu k znevzrodeným kresťanom, ktorí sa menia do obrazu Pánovho (Ko 3, 10; 1K 15, 47 až 49, por. Ef 4, 24; 2K 3, 18).

2) PRVORODENÝ VŠETKÉHO STVORENIA (v. 15)

Mnohí ľudia sa domnievajú, že Pán Ježiš bol tiež stvorený. Sú falošní učitelia, ktorí hovoria, že On bol prvou existenciou, ktorú Boh stvoril. Priprúšťajú, že Ježiš je najvyššia existencia Bohom stvorená. Ale ako veľmi to odporuje Božiemu Slovu. Označenie „prvorodený“ má v Písme tri významy:

- význam doslovný (Lk 2, 7) — Mária porodila prvorodeného syna. V tomto zmysle Pán Ježiš bol prvým diefatom v rodine Jozefa a Márie, prvorodeným.
- význam symbolický (2M, 4, 22) — „Môj syn, môj prvorodený, je Izrael“. Tu sa nehovorí o prirodzenom, reálnom prvorodenstve Izraela, ale ide tu o zdôraznenie vysokej pozície, akú mal Izrael v Božom pláne spasenia (Ž 147, 19.20; 148, 14 5M 5, 7.8;3, 29;2Sa 7, 23.24). V tom zmysle Izrael bol prvým v Božich plánoch a zámeroch.
- význam duchovný (Ž 89, 28) — „A zase ja ho urobím prvorodeným, najvyšším z králov zeme“. V tomto verši Boh použil výrazu „prvorodený“ vo vzťahu k Dávidovi, aby vyjadril jeho vyvýšenie, panovanie, unikátné postavenie. Tým Boh povedal, že Dávida urobí slávnym, povýši ho nad rodinu, rod, pokolenie, celý národ a dokonca i nad králov zeme. Hoci Dávid bol posledným (šestym) synom Izaiho (1Sa 16, 10.11), predsa sa stal vojvodcom Izraela (Ž 89, 21). V tomto zmysle Boh uložil povýšiť Dávida veľmi vysoko, urobil ho prvým vo všetkom, jedinečným na svete.

Tak aj Pán Ježiš Kristus je jedinečný, vyvýšený, neporovnatelným Božím Synom. On existoval prv než čokoľvek iné (J 1, 1–3, Pr 8, 23–31). On dal všetkému život (J 1, 4). On je počiatkom všetkého (J 1, 3). On je prvým v súčnosti, majestátnosti i vláde. On je prvorodený Boží Syn v celej večnosti. To je najvyššie postavenie a absolutné prvenstvo v pozícii.

3) STVORITEĽ VŠETKÉHO (v. 16–17)

Pán Ježiš Kristus nie je len veľký vo stvorení, ale On je aj veľkým Stvoriteľom. Celý svet bol stvorený v ňom, skrže Neho a pre Neho.

A) Kristus — Projektant (Prapričina) sveta (v. 16)

Božie Slovo hovori, že „v ňom bolo všetko stvorené“ (v. 16). Stvoriteľskú moc mal Pán Ježiš v sebe. On bol Božským architektom, ktorý vyprojektoval nekončný a bezhraničný svet:

a) viditeľný svet — „tróny, panstvá, kniežatstvá a mocnosti“.

V ňOM:

B) Kristus — Stvoriteľ (konštruktér) (v. 16)

Pán Ježiš Kristus dostał právo k stvoreniu, pretože v ňom bol život (J 1, 3; Žd 1, 2; Zj 3, 14). „Svet povstal skrže neho“ (J. 1, 10).

SKRZE NEHO:

„Všetko je stvorené prostredníctvom neho a pre neho“ (v. 16). Pán Ježiš bol Božím plánom, modelom pred počiatkom stvorenia, skrže ktorého bol akt stvorenia zrealizovaný. LOGOS bol modelom stvorenia človeka (1M 1, 26). Celé stvorenie povstalo podľa Neho (Ef 1, 4.5; Tt 2, 14).

SKRZE NEHO A PRE NEHO:

D) Kristus — základ existence (Správca) sveta (v. 16–17)

„A on je predo všetkým a všetko spolu má v ňom svoje bytie“. On je pred všetkým — zná to ako sinajská deklarácia -ON JE (2M 3, 14, porov. J 18, 4–8). Pán Ježiš Kristus je základ bytia sveta, božským prostriedkom, ktorý dal svetu harmóniu, krásu, jednotu, zmysel, hodnotu i cieľ. On je bodom, v ktorom sa

pretínajú všetky čiary zachovávania sveta. Toto je kozmická kristosféra: „On nesie (drží) všetko slovom svojej moci“ (Žd 1, 3).

VŠETKO PRED NÍM A NA ŇOM:

4) HLAVA CIRKVI (v. 18)

Pán Ježiš Kristus vládne nielen nad svetom viditeľným a neviditeľným, nad všetkými hierarchiami anjelov (Ko 1, 16), ale je predovšetkým Hlavou cirkvi. Cirkev je Jeho telom (Ef 5, 23–33).

Sväty Duch pokrští (ponorí) veriacich do Jeho tela (1K 12, 13) a v tej istej chvíli ponorí do Krista — ako Hlavy (R 6, 3.4). Božie Slovo tento zvláštny proces nazýva krst vo Svätom DUCHU a krst do Pána Ježiša. Pán Ježiš sa stará o svoje telo a kontroluje ho (1K 12, 12; Ef 1, 22).

5) PRVORODENÝ Z Mŕtvych (v. 18)

Pán Ježiš Kristus je ako zmŕtvychvstalý PRVÝ, prvorodený z mŕtvych (prvorodený = prvý vo svojom poriadku). Biblia sice uvádzá príklady mŕtvych, ktorí boli vzkriesení k životu, ale všetci museli znova zomrieť. Pán Ježiš bol prvý, ktorý vstal z mŕtvych a viac nezomiera (Žj 1, 17.18). Stal sa prvotinou tých, ktorí zosnuli (1K 15, 20). „Lebo ako v Adamovi všetci zomierajú, zrovna tak i v Kristovi všetci budú obživeni“ (1K 15, 22). Zmŕtvychvstalý Pán povedal: „Lebo ja žijem, aj vy žiť budete“ (J 14, 19).

6) PRVÝ VO VŠETKOM (v. 18)

Pán Ježiš Kristus povedal: „Ja som ALFA i OMEGA, Prvý i Posledný“ (Iz 44, 8; 48, 12; Zj 1, 8; 21, 6; 22, 13). On je počiatkom nového stvorenia (2K 5, 17; Zj 1, 5), prvorodený všetkého stvorenia (v. 15), prvorodený z mŕtvych (v. 18), prvorodený medzi mnohími bratmi R (8, 29), prvotina tých, ktorí zosnuli (1K 15, 20), prvorodený nad všetkými anjelmi (Žd 1, 6; Ko 1, 16; 2, 10; Ef 1, 20.21). On je všetko vo všetkom:

- v Jeho božstve (Ko 1, 15)
- v Jeho stvorení (Ko 1, 15.16)
- v Jeho preexistencii (Ko 1, 18)
- v Jeho využívaní (Ko 1, 20–22)
- v Jeho panovaní (Ko 1, 18; 2, 14)
- v Jeho cirkvi (Ko 1, 18; 2, 19)
- v Jeho večnom trvaniu (Ko 1, 27).

7) PLNOSŤ VŠETKÉHO (v. 19)

Nový zákon tu používa grécky výraz PLEROMA.

A) V ňom je celá plnosť (Ko 1, 19; 2, 9)

B) Z Jeho plnosti sme my všetci vzali (J 1, 16)

C) My máme plnosť v ňom (Ko 2, 10)

D) Cirkev je Jeho plnosťou (Ef 2, 23)

E) On nás chce naplniť vo všetku plnosť Božiu (Ef 3, 19):

— PNOST VIERY (Žd 10, 22)

— PLNOSŤ ROZUMU (Ko 2, 2)

— PLNOSŤ NÁDEJE (Žd 6, 11).

8) SPROSTREDKOVATEĽ ZMIERENIA (v. 20–23)

Biblia hovori, že celé Božie stvorenie padlo (R 3, 10–19):

a) všetci ľudia zhrešili (Ef 2, 1–3; R 3, 10–23)

b) padli aj anjeli (Jb 4, 18; 15, 15; Ju 6, 2Pt 2, 4)

c) ríša zvierat sa octla v zajatí porušenia (R 8, 19–22)

d) zem bola prekliata (1M 3, 17–19; Žd 6, 8)

e) hviezdy nie sú čisté v Jeho očiach (Jb 25, 5)

f) ani nebesia nie sú čisté pred Ním (Jb 15, 15; Žd 1, 10–12; 9, 23, pretože sa-tan má do nich prístup (Jb 1, 6; 2, 1; Zj 12, 10).

Preto tiež cieľom smrti Pána Ježiša bolo dokonalé zmierenie všetkého s Bo-

hom. To zmierenie a obnovenie sa týka zeme aj neba [v. 20], ľudí [v. 21—22], ktorí zo zeme odšli nezmiereni s Bohom. V zmierení nebudú mať podiel bytosti „zemské“ (F 2, 10), hoci budú musieť vyznať, že Ježiš Kristus JE PÁNOM!

CIEĽ ZMIERENIA (v. 22)

Pán Ježiš Kristus zomrel za nás, aby nás predstavil pred svojou tvárou ako svätých, nepoškvrnených a bez úhony. Pamäťajme na to v dobe, v ktorej žijeme.

VÝZVA K VYTRVALOSTI (v. 23)

Apoštol Pavel podobne, ako začal svoje úvahy modlitbou, v ktorej hovoril o troch etapách diela vykúpenia (Ko 1, 12—14), na záver krásne vyzýva k vytrvalosti:

1. akými sme boli (v. 21) — **minulosť**
2. akými sme (v. 22) — **prítomnosť**
3. akými máme byť (v. 23) — **budúcnosť**

Nech dá vsemohúci Boh milosť pre nás, aby sme zostali pevní vo viere, aby sme boli pevní a stáli a neuchýlili sa od nádeje.

Podľa H. T. sprac. -jos

Učíme sa...

Jeden zahradník měl krásnou zahradu a v ní mnoho půvabných květin. Některé kvetly na slunci, jiné v polostínu, jiné se ovíjejí kolem kolíků, některé rostly u vody a jiné dokonce ve vodě. Ty ve vodě jsou lekniny a stulíky. Květiny byly ve všech barvách, některé nízké, jiné vyšší, jedny měly květy drobné, druhé veliké. Každá květinka jinak voněla, ale jedno měly společné: všechny byly krásné!

Zahradník dobře věděl, co která potřebuje, aby úspěšně rostla. Přeče tulipán by nerostl v jezírku a leknínu by se zase nedářilo na záhonku. Fialka nechce být na výsluní, ale v polostínu, slunečnice se však stále jen točí za sluníčkem.

Podobně je tomu s námi lidmi. Pán Bůh dobře ví, co každý potřebujeme k našemu správnému růstu a podle toho nás také zasa-

dí do vhodného prostředí. Někdo je zdravý, jiný často onemocní. A tak bychom mohli přemýšlet a porovnávat. Nezáleží však na tom, kde jsme zasazeni, jen když rosteme do podoby Pána Ježíše a vydáváme věni všem kolem sebe. Květinka voní lidem dobrým i zlým. Děláme to také tak?

Co nám k tomu říká Boží služebník apoštol Pavel? Podívej se do Ř 8, 28 a 2K 12, 7—10. A jak Pán poučuje Šimona Petru, když jej vyznamenal svou důvěrou (J 21, 15—22)? Plníš svůj úkol jako zvláštní Boží květina v zahrádce svého Pána a vydáváš vždy svou osobitou krásu, věni a ovoce na tom místě, kde ti dává růst?

v.

Jak si mne Pán přitáhl k sobě

Moje dětství nebylo nijak zvláštní. Vyrůstal jsem ve valašské vesnici, kde moji rodiče hospodařili na 6 ha půdy. Platilo tu kdysi pořekadlo, že je zde „konec chleba a začátek kamení“. Rodiče museli na svoji obživu těžce pracovat a my děti jsme byli proto zapojováni do různých prací již od předškolních let. Tatínek býval presbyterem v evangelickém sboru a bylo častým zvykem, že v neděli po obědě se musela celá rodina ztížit ke čtení z lidové Postily, což byl soubor kázání, sepsaných počátkem tohoto století. Byly to pěkné chvíle. Rád si kromě toho vzpomínám na svoji stařenu, která mě v té době často prosila, zda bych ji něco nepřečetl z Bible nebo ze zpěvníku (měla již slabý zrak). Byl jsem rád, že jsem se mohl při tom uplatnit a stařenka byla za to velmi vděčná, že mohla i tímto způsobem slyšet slovo z Bible.

Asi v devíti letech jsem navštěvoval dětskou besídku, kde nám jeden „strýček“ z kostela velmi poutavým způsobem vyprávěl různé biblické děje a přiblížoval základní pravdy Písma. Chodilo tam tehdy kolem třiceti dětí, byli jsme spolu rádi a zejména jsme se těšili na vánoční dobu s nezbytným stromkem, což bývalo obzvlášť pro nás děti velmi poutavé a slavnostní.

Náboženství jako učební předmět bylo v té době povinné. Na měšťanské škole jsme pak některí navštěvovali hodiny po vyučování a to již byla příprava na konfirmaci. Měl jsem z toho tehdyn strach, protože odpovídaly na otázky z Bible a dějepisů před veřejností v kostele — to se nedalo brát s humorem. Dobře to dopadlo. Měl jsem teď jakési povědomí o otázkách víry a vztahu člověka k Bohu a naopak. Doopravy jsem se však tím příliš nezabýval a zkrátka mou hlavu naplňovaly jiné zájmy. V té době však naši rodinu začal navštěvovat jeden věřící bratr a měval někdy delší rozhovory s mými rodiči. I když vypadal dobromyслně a srdečně, přece jsem byl někdy překvapen,

když později moji rodiče (zvláště tatínek) bývali s touto návštěvou nespokojeni a jaksi vnitřně rozladěni. Po jedné takové návštěvě tatínek řekl, ať mu již dá pokoj a pokud chce, ať si promluví se mnou. V té době jsem studoval a domu jsem se vracel jen na sobotu a neděli. Návštěvy tohoto člověka mě rovněž nenadchly. Necítil jsem potřebu s ním hovořit a otevřít mu své nitro. Žil jsem si přece svým vlastním životem, na který jsem si činil absolutní právo jen já sám! Chodil jsem již dokonce na zábavy, život se mi jevil jinak, než jak se mě snažil přesvědčit můj nepohodlný oponent. Jednou, když jsem přijel domů a zase jsme se u rodičů setkali, navrhl mi po chvíli rozmluvy, zda bych s ním nešel do křesťanského shromáždění. Tento návrh mě poněkud vyvedl z míry. Představa, že půjdou do shromáždění s někým, kdo nepožívá před našimi lidmi žádné úcty, nebo dokonce je označován za náboženského fanatika, mě doslova vyděsila. Na vesnici se přece nic neutají! Vymluvil jsem se tedy na „učení“.

Po prázdninách jsem nastupoval do školy. Před odjezdem mi maminka přibalila do kufru Nový zákon! Překvapilo mě to, ale viděl jsem v tom ušlechtilé myšlenky své malky, když už se jí zdálo, že jsem „zašel příliš daleko do světa“. V Novém zákoně jsem si ale nečell. Po nějaké době jsem byl opět pozván do shromáždění. Nejdříve jsem se vymluvil, ale pak jsem chtě nechtě přece jen šel. Rodiče zaujalí vcelku nestranné stanovisko. Můj díjem z první návštěvy byl smíšený. I když jsem si ani nepamatoval, co bylo hovořeno, nejasně jsem cítil, že zde byl jakýsi vnitřní srdečný vliv, něco, co jsem nikdy nepoznal. Také vlivnost těch lidí se mi líbila. V mé dalším životě však to nezanechávalo žádnou odevzdu.

Po určité době jsem si začal uvědomovat, že můj život není tak docela v pořádku. Protiváhou bylo, že jsem si

někdy vzal Nový zákon a četl evangelia. Dojímaly mě zejména ty texty, kde bylo popisováno, jak Pána Ježíše mučili a jak Ho později ukřižovali. Mě těšení, že to, co je napsáno v Bibli je všechno pravda, začalo narůstat do podivuhodné jistoty. Začal jsem se trochu lépe v životě orientovat.

Těsně před maturitou mě navštívil jeden bratr a pozval do shromáždění v O. Měl dojem z tohoto shromáždění

Moji milí, chcete být zachráněni? Chcete mít odpuštěny vaše veškeré vikřesané. Stále jasněji jsem si uvědomoval, že se musím rozhodnout. Najed-

nou jsem viděl svůj život v plné nahotě. Posléze mě osloivil milý br. Š. otázku: "Co ještě potřebuješ? Co ti ještě schází?" Nedal jsem mu tehdy žádnou odpověď. Jakmile jsem přijel domů, klekl jsem před Pánem a začal vyznávat své hřichy. V tom jsem jasně ve svém srdci cítil, že Pán mi všechno od- pustil. V tu chvíli jsem uvěřil v Pána Ježíše jako svého SPASITELE.

Moji milí, chcete být zachráněni? Chcete mít odpuštěny vaše veškeré vikřesané. Stále jasněji jsem si uvědomoval, že se musím rozhodnout. Najed-

jz

Zprávy z VI. všekřesťanského mírového shromáždění v Praze

které proběhlo od 2. do 9. července 1985 v Paláci kultury:

Heslo: Bůh přikazuje: Zvolte život — nyní je čas! Křestané odporuji silám smrti na cestě k míru a spravedlnosti pro všechny.

Biblické motto: Ježíš říká: „Přišel jsem, aby měli život a měli ho v hojnosti“ (J 10, 10b).

V tomto duchu se neslo úsilí všech 800 účastníků, zástupců 36 církví z celého světa. Řada významných osobností mezinárodního veřejného života poslala VI. VMS svou zdravici, mimo jiné prezident ČSSR dr. Gustáv Husák, předseda vlády SSSR Tichonov, vlády PLR Jaruzelský, finský prezident dr. Koivisto, ruský patriarcha Pimen, kubánský premiér F. Castro, arcibiskup z Canterbury, předseda Světové rady církví, Světových obránců míru, zástupce OSN aj.

Dne 4. 7. přijal na Pražském hradě delegaci představenstva KMK a VI. VMS prezident republiky, který vysoce ocenil aktivní obětavou činnost KMK a dodal: „... zajistit trvalý mír je nejdůležitější úkol dneška, předpoklad samé existence a dalšího rozvoje naší civilizace. ... Nebojme se žádné kritiky, chceme hovořit i s těmi, kdo s námi nesouhlasí, ale odmítáme kritiku, která chce záměrně narušit naše společné úsilí za mír a pokojný život na této planetě!“

Z referátu indického metropolity **Paul Mar Gregoria** uvádíme myšlenku, že nepřítomnost živé naděje v Boží moc a milost vede nutně k zastrošování, terorismu a násilí. Pojem „atomová zima“ je dnes známý ve všech rozvinutých zemích, ale je zcela nový ve „tfetím světě“! Je třeba křesťanského spolucítění s těmi, kteří se ve svém zounfalství snaží osvobodit z područí neokolonialistického teroru a rasové diskriminace uprostřed hladomoru...

Z referátu **prof. dr. Krecka** z banské univerzity v NSR upozorňujeme na křesťanské „NE“ k horečnému zbrojení, militarizaci kosmu a imperialistickému násilí zcela ve smyslu našeho „ANO“ poslušnosti vůli Boží zjevené v Ježíši Kristu. Mírová služba není pouze ve zmrzení a odstranění zbrojních programů, ale záležitostí sociální — volání po chlebu, práci, hygieně, po vzdělání a sebeurčení — polidsky důstojné životní existenci!

Z referátu metropoly Filareta z Kyjeva vyzdvihujeme jeho pronikavou analýzu obrovského kontrastu blahobytu v rozvinutých zemích a neuvěřitelného hmotného zbídění v zemích „tfetího světa“, na čemž nesou svou vinu křesťané svým sobectvím a netečností ke zbrojním programům imperialistických sil! Rozvinul konceptu Boží lásky zjevené v Božím Synu a jeho kríži, neodlučitelnou od lásky k člověku, především trpícímu — ve jménu spravedlnosti pro všechny, ve jménu míru, ve jménu Božího daru života!

-r

DALŠÍ NÁS PŘEDEŠLI...

První srpnový den ukončil svou cestu za Pánem Ježíšem na této zemi milý bratr **JINDŘICH ŠUPÍK** ve věku 81 let. Bratr byl dobrým otcem početné rodiny, věrným služebníkem Pána Ježíše, evangelistou, písmákiem i pastýrem. I když v poslední době byl těžce nemocen a nemohl navštěvovat shromáždění, v opavském sboru jej budou postrádat. Pán Ježíš jej provedl údolím stínů smrti, vždyť v posledních slovech mluvil o Něm. Proto záhlaví smutečního oznámení zdobí verš Zalmu 23, 4 právem.

-jos

Pro nás překvapivě Pán odvolal naši milou sestru **JOSEFKU KROUPOVOU** z Vrbna ve věku 54 let do nebeského domova. I v nemoci byla radostná a usměvavá. Bratřím přijíždějícím k návštěvě shromáždění poskytovala milé pohostinství. S jejimi tělesnými pozůstatky jsme se rozloučili 29. 6. t. r. v krásném prostředí Vrbna pod Pradědem.

zd

V Bratislavě odišla k Pánovi milá sestra **KAROLÍNA SIRACKÁ**, rodená Kresinová, která stála verne po boku svojho manžela, Jána Sirackého v jeho práci na diele Pánovom. Pán jej doprial vysokého veku — 91 rokov.

Spolu s řinou z bratislavského zboru odišiel do zaslúbenej nebeskej vlasti milý brat **ŠTEFAN CEBO**, ktorého práca na diele Božom započala v Seredi a okolí. I jemu Pán dal vysoký vek — 79 rokov.

Obaja boli pochovaní v Slávičom údolí dňa 21. 9. 1985.

K sestre Sirackej a bratovi Cebovi, ktorí stáli pri počiatkoch budovania našich zborov na Slovensku, bol pripojený milý brat **JURAJ OSTROLUCKÝ** z Kmeťovce. Vo veku 80 rokov mohol sa díval späť na svoju prácu pre Pána od Sebedina až po Kmeťovce, ale posledné chvíle života patrili Tomu, ktorý ho mohol vytrhnúť z bolesti a aj vyrhol.

Podobnou cestou kráčal brat **EMIL BLAŽEK** z Kunčic pod Ondřejníkom, ktorého Pán vyslobodil z nemoci v 89. roku života. Veľký počet spoluobčanov z tejto beskydskej obce mohlo počuť evanjelium na cintoríne v Čeladnej 27. 9. 1985.

Na týchto milých v Pánovi, ale i na ďalších, ktorí nás v poslednej dobe prešli do zaslúbeného miesta u Otca, chceme spomínať s láskou a vdănosťou, a ich príbuzným slúžiť k potešeniu.

-jos

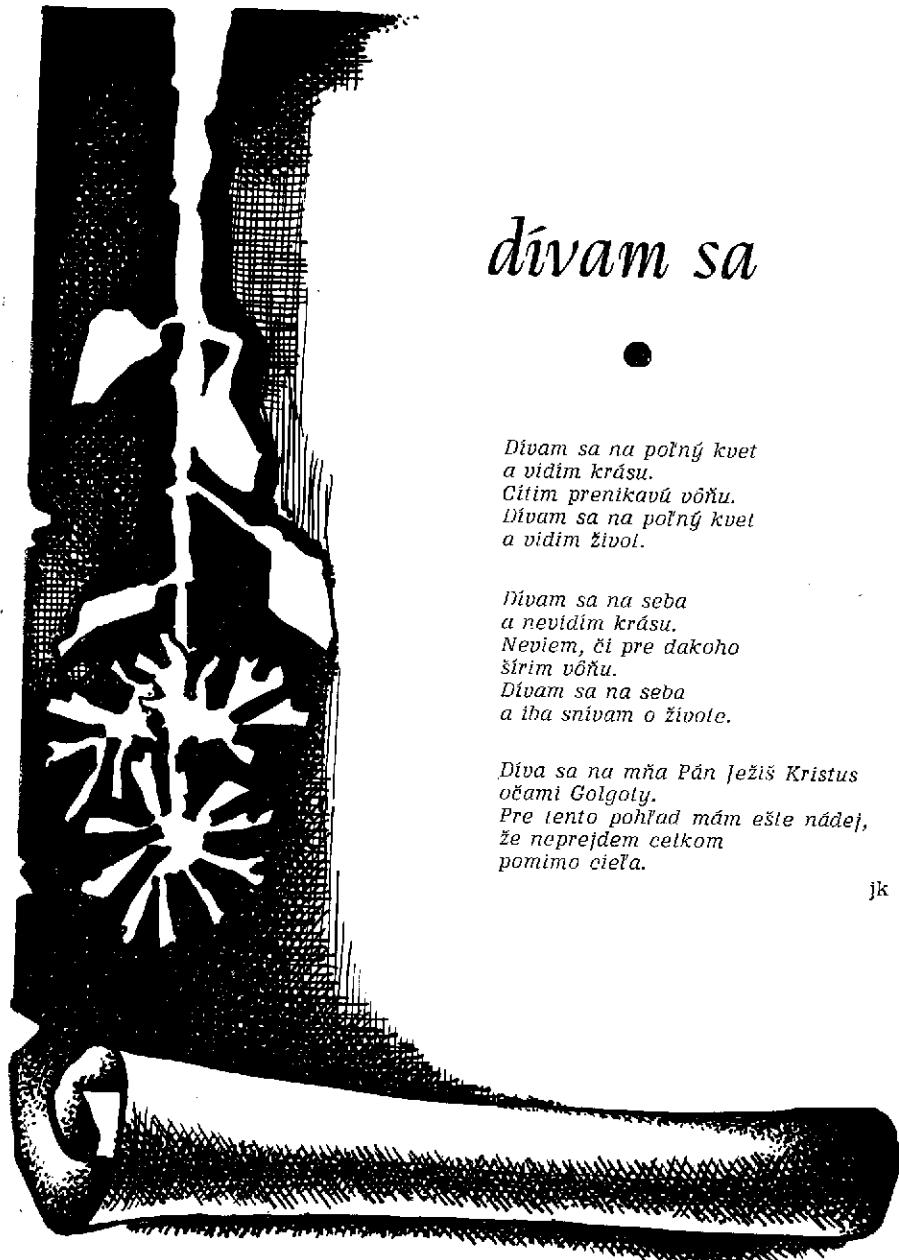
Ktosi si dal námahu a vypočítal, koľko času na tie-ktoré činnosti strávi kresťan, ktorý sa dožije 75 rokov:

Iba 6 mesiacov naozaj aktívne pracuje pre Pána, 6 rokov potrebuje na jedlo, 9 rokov na odpočinok, 7 1/2 roka na obliekanie, 6 rokov na cesty, 19 rokov na prácu a až 23 rokov prespí.

Naviac americkí vedci zistili, že každý človek hovorí denne priemerne hodinu. Za celý život tak „prereční“ priemerne dva a pol roka. Keby sa všetko hovorené zapísalo, bol by to neuveriteľný monológ, z ktorého by vzniklo asi tisíc kníh po 400 strán!

Nuž, tak hovoria fakty. Každý deň nám Pán dáva k dispozícii 24 hodín. Ako ich využijeme, to je aj v našich silách. Žijeme predsa len jeden, jediný raz! Výsledky nášho neopakovateľného života však majú dopad na celú večnosť! Dal by Pán, aby sme sa raz nemuseli čerpať za premárený život myšlenky, slová a činy.

jk

478 76

dívam sa

*Dívam sa na poľný kvet
a vidím krásu.
Cítim prenikavú vôňu.
Dívam sa na poľný kvet
a vidím život.*

*Dívam sa na seba
a nevidím krásu.
Neviem, či pre dakoho
šírim vôňu.
Dívam sa na seba
a iha snivam o živote.*

*Dívam sa na mňa Pán Ježiš Kristus
očami Golgohy.
Pre tento pohľad mám ešte nádej,
že neprejdem celkom
pomimo ciela.*

jk